

Treball de Fi de Grau

*Periodisme de successos: el cas de “Crimis”
en col·laboració amb INSIGHTS*

Núria Perera González

Modalitat: *professionalitzador*

Grau en Periodisme

Tutor/a: Cristina Fernández Rovira

Seguiment INSIGHTS: Ariadna Reche Vilanova

Vic, maig de 2023

“Intentarem posar llum a la foscor. Comencem!”

- Carles Porta

Agraïments

M'agradaria transmetre el meu sincer agraïment a l'Ariadna Reche, per ajudar-me, guiar-me i donar-me suport en el meu pas per INSIGHTS. També vull donar les gràcies a la Tura Soler, l'Anna Punsí, l'Óscar Rodríguez i la Maria Forga per accedir a les entrevistes. Per últim agrair a la meva tutora Cristina Fernández per la seva dedicació durant aquests mesos de treball.

Resum

Català	<p>La recerca pretén mostrar l'evolució d'un gènere que en els últims anys ha esdevingut un gran èxit i que està en constant evolució, el true crime. Partint dels antecedents històrics del gènere s'arriba a "Crims" de TV3 i Catalunya Ràdio. A través de diferents peces periodístiques d'elaboració pròpia i, publicades al Magazine Digital INSIGHTS com aproximació del món professional, entendrem el perquè de l'auge del true crime, així com què és necessari per produir "Crims", com es tracta la informació, quin paper hi juga l'ètica periodística i com afecten els conceptes de sensacionalisme i morbositat, amb els que sovint es relaciona el true crime.</p> <p>Les peces periodístiques es conformen en els gèneres periodístics d'entrevista, reportatge, crònica i crítica. D'aquesta manera, s'ha entrevistat a Tura Soler, col·laboradora de "Crims"; Anna Punsí, directora de contingut de "Crims"; Óscar Rodríguez, productor executiu de True Crime Factory; i a Maria Forga, professora d'ètica periodística de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya. Pel que fa el reportatge tracta del paper de l'ètica en el gènere true crime, amb declaracions extretes de les entrevistes anteriors. La crònica narra la visita a "Crims l'Exposició", al Palau Robert de Barcelona. I, per últim, la crítica és un article d'opinió redactat arrel de la quarta temporada de "Crims".</p> <p>També es parlarà de l'evolució del programa en quant a sensacionalisme i morbositat, així com el respecte a les persones implicades en les dues últimes temporades, seguint el fil de les columnes d'opinió de la periodista i crítica televisiva Mònica Planas.</p>
--------	--

Castellà	<p>La investigación pretende mostrar la evolución de un género que en los últimos años se ha convertido en un gran éxito y que está en constante evolución, el true crime. Partiendo de los antecedentes históricos del género se llega a "Crims" de TV3 y Catalunya Ràdio. A través de diferentes piezas periodísticas de elaboración propia y, publicadas en el Magazine Digital INSIGHTS como aproximación del mundo profesional, entenderemos el porqué del auge del true crime, así como qué es necesario para producir "Crims", cómo se trata la información, qué papel juega la ética periodística y cómo afectan los conceptos de sensacionalismo y morbo, con los que a menudo se relaciona el true crime.</p> <p>Las piezas periodísticas se conforman en los géneros periodísticos de entrevista, reportaje, crónica y crítica. De esta forma, se ha entrevistado a Tura Soler, colaboradora de "Crims"; Anna Punsí, directora de contenido de "Crims"; Óscar Rodríguez, productor ejecutivo de True Crime Factory; y a Maria Forga, profesora de ética periodística de la Universidad de Vic – Universidad Central de Cataluña. En cuanto al reportaje, trata del papel de la ética en el género true crime, con declaraciones extraídas de las entrevistas anteriores. La crónica narra la visita a "Crims" l'Exposició", en el Palau Robert de Barcelona. Y, por último, la crítica es un artículo de opinión redactado a raíz de la cuarta temporada de "Crims".</p> <p>También se hablará de la evolución del programa en cuanto a sensacionalismo y morbo, así como el respeto a las personas implicadas en las dos últimas temporadas, siguiendo el hilo de las columnas de opinión de la periodista y crítica televisiva Mònica Planas.</p>
Anglès	The research aims to show the evolution of a genre that has become a great success in recent years and is constantly

	<p>evolving, true crime. Starting from the historical antecedents of the genre, we arrive at "Crims" from TV3 and Catalunya Ràdio. Through different journalistic pieces prepared in-house and published in the Digital Magazine INSIGHTS as an approximation to the professional world, we will understand the reason for the rise of true crime, as well as what is necessary to produce "Crims", how information is treated, what role journalistic ethics play and how they affect the concepts of sensationalism and morbidity, with which true crime is often related.</p> <p>Journalistic pieces fall into the journalistic genres of interview, reportage, chronicle and critique. In this way, Tura Soler, collaborator of "Crims", was interviewed; Anna Punsí, content director of "Crims"; Óscar Rodríguez, executive producer of True Crime Factory; and Maria Forga, professor of journalistic ethics at the University of Vic - Central University of Catalonia. As for the report, it deals with the role of ethics in the true crime genre, with statements taken from previous interviews. The chronicle narrates the visit to "Crims l'Exposició", at the Palau Robert in Barcelona. And, finally, the review is an opinion piece written based on the fourth season of "Crims".</p> <p>We will also discuss the evolution of the program in terms of sensationalism and morbidity, as well as respect for the people involved in the last two seasons, following the thread of the opinion columns of the journalist and television critic Mònica Planas.</p>
--	---

Paraules clau

Català	True crime, pòdcast, crims, sensacionalisme
Castellà	True crime, podcast, crímenes, sensacionalismo
Anglès	True crime, podcast, crime, sensationalism

Índex

Introducció	9
Objecte d'estudi.....	11
Objectius de recerca.....	11
Metodologia.....	12
Cronograma.....	14
Guió i disseny.....	14
Marc teòric	17
Orígens del true crime.....	17
Impacte a la societat.....	18
“Crims” a la ràdio:.....	19
“Crims” a la televisió.....	20
El podcasting.....	20
El true crime	25
Per què atrau?.....	25
Sensacionalisme i morbositat.....	27
Audiència.....	30
Antecedents.....	32
- “El Caso”.....	32
- “Serial”.....	34
Programa “Crims” de TV3	37
Orígens.....	37
- “Tor, tretze cases i tres morts”.....	37
- “Històries de mitja tarda”.....	38
Catalunya Ràdio i TV3.....	39
Carles Porta, director, presentador i guionista.....	41
Els límits.....	42
Reconeixements.....	43

“Crims”, evolució del programa:	44
Augment del sensacionalisme	44
Violència masclista	46
Audiència decebuda: “Crims” posa llum a la foscor?	48
Conclusions	50
Bibliografia i Webgrafia	54
Annexos	60
Annex 1. Entrevista a Tura Soler	60
Annex 2. Entrevista a Anna Punsí	64
Annex 3. Entrevista a Óscar Rodríguez	70
Annex 4. Entrevista a Maria Forga	75
Annex 5. Reportatge sobre sensacionalisme i morbositat en la producció de true crime.....	78
Annex 6. Crònica de l’Exposició de “Crims”	84
Annex 7. Crítica Televisiva última temporada de “Crims”	85

Introducció

La recerca pretén mostrar l'adaptabilitat d'un gènere que sembla que en els últims anys ha adquirit molta popularitat, el true crime. Partint d'un punt de vista històric sobre l'evolució del gènere i tot el que comporta, s'arriba al programa "Crims" de TV3 i Catalunya Ràdio, l'exemple més proper de difusió multiplataforma a Espanya. Per mitjà d'una anàlisi detallada de tres històries que han estat narrades a ràdio i televisió i entrevistes efectuades als membres de l'equip del programa, entendrem què es necessita per reproduir-les en cada canal.

"Posarem llum a la foscor", s'ha convertit en un lema, un identificatiu de Carles Porta i el programa Crims. Al sentir-lo molts s'imaginaran al periodista davant d'un micròfon a l'estudi de Catalunya Ràdio, a punt de narrar al seu públic històries fosques de la societat catalana, amb una facilitat i contextualització dels fets molt precisa.

El gènere true crime va entrar a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals a l'any 2018, quan es va decidir afegir un nou programa a l'escaleta de Catalunya Ràdio. Aquesta aposta pel true crime en català, a través de Crims ha suposat una revolució a la societat, i potser una ajuda en d'altres crims que no se'n sabia l'existència. Tot i que el programa té els seus orígens a la radio, l'any 2020 es va convertir en un contingut multipalataforma: es va començar a emetre a les pantalles, superant les emissores dirigint-se a la televisió.

El Periodisme de Successos, i més concretament el true crime, és un gènere que es basa en la narració o explicació d'actes criminals reals. El programa Crims ha contribuït en l'expansió del gènere, que sovint es pot considerar poc conegut a l'estat Espanyol. No hi ha plataforma que no tingui la seva sèrie documental sobre un crim, conegut o no, com per exemple "Dolores: La verdad sobre el Caso Wanninkhof", disponible a HBO Max, "Lucía en la telaraña", a RTVE Play, o "¿Dónde está Marta?", a Netflix. El següent serà el propi "Crims" de Carles Porta a Movistar+. El true crime és un gènere antic que actualment està vivint una nova joventut arrel de la literatura amb "A Sang Freda", del cine amb "The Thin Blue

Line” i de la radio amb *Serial*. Normalment els true crime són històries d’actes criminals reals passats a sèrie, juguen amb la narrativa documental. Altres vegades, són el resum d’un cas mediàtic ja tancat. Ambdues opcions es podria dir que segueixen la moda americana després de títols com “The Jinx” o “Making a Murderer”, de l’any 2015. Aquets títols, són produccions clau per entendre l’evolució que ha viscut el gènere i que permeten veure l’adaptabilitat del gènere en diverses plataformes, de la mateixa manera que ho fa Crims. De fet, cal destacar que el programa en cap moment ha perdut el seu impacte en el públic en traspasar la radio fins a la televisió, o fins i tot arribant a la literatura.

Segons el Portal Estadístic de Criminalitat del Ministeri de l’Interior, durant l’any 2021 hi va a ver un total de 1.322 homicidis a tot l’Estat Espanyol. D’aquest total, 274 han estat comesos a Catalunya. Així doncs, es pot observar com Crims, a més de ser un programa de gran èxit, també té una gran audiència, ja que el 15 de novembre de 2022, amb el capítol d’estrena del novembre negre de “Crims” va fer el seu record històric i va registrar una audiència acumulada de 944.000 espectadors (CCMA). El capítol amb més audiència va ser “Girona/Madrid” amb una quota del 29,3% i 651.000 espectadors; seguit pel capítol de reemissió “El crim de la Guàrdia Urbana”, amb 260.000 espectadors i un 16% de quota.

La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals defineix “Crims” com una “sèrie de true crime que relata crims reals que han passat fa pocs anys a Catalunya”, i determina el seu objectiu en “pura realitat per entretenir” (CCMA). Carles porta sempre ha recalcat en una conversa amb el seu públic que el que fa “Crims” és donar a conèixer històries de manera respectuosa i elegant (González 2020:s.d.).

Tot i ser un programa de gran audiència i èxit, no sempre ha tingut un balanç i una evolució positiva. En diverses ocasions s’ha titllat el programa de buscar la morbositat i el sensacionalisme, aconseguint aquesta audiència anteriorment mencionada, a base del dolor dels afectats per els crims. Per tant, el programa també té detractors, que apel·len a l’ètica periodística, ja que no entenen com un programa d’aquest caire, amb la col·laboració tant de familiars, coneguts com de professionals, pot tenir cabuda en Mitjans de comunicació públics.

Objecte d'estudi

El tema de l'estudi és el programa "Crim" de TV3 i Catalunya Ràdio. No es tracta d'analitzar-ne el contingut, sinó de veure com s'utilitza la informació. La particularitat de la producció és que és un programa que va començar a la ràdio i va saltar a la televisió dos anys després. Paral·lelament, se'n va parlar a la literatura i es van publicar diversos llibres de Carles Porta. Aquestes característiques fan que "Crim" sigui un exemple perfecte del que cal buscar i utilitzar quan s'adapta el gènere del crim real per a múltiples plataformes.

Així, partint de la base de la transmissió del gènere des d'un punt de vista multiplataforma, volem entendre les dinàmiques, les rutines de producció, la narrativa, els aspectes tècnics, els aspectes formals... diversos canals, però entregant sense parar les mateixes històries, especialment es fa èmfasi en aquelles obres que han estat exposades a la ràdio i la televisió. A partir d'aquest component multiplataforma, podreu conèixer les tècniques que us permeten recrear un mateix espai i sentir en ambdues narracions explotades, i així comprendre l'adaptabilitat del gènere.

Objectius de recerca

L'estudi se centra en diversos objectius. En primer lloc, es vol saber quina presència té el gènere true crime en l'escena audiovisual espanyola actual. Paral·lelament, analitzant la seva trajectòria històrica, es vol conèixer si el gènere ha viscut un auge en els darrers anys, tenint en compte l'explotació que se'n fa actualment. D'aquesta manera es respon la pregunta P1:

*P1. Quin és l'ús actual de l'escena audiovisual espanyola per al crim real?
El gènere està en auge (i ho ha estat en els últims anys)?*

En segon lloc, basat en el programa Crim, es pretén entendre les diferències que hi ha entre la producció de ràdio i la televisió ja que són dos canals d'informació diferents. Amb un èmfasi especial en el domini radiofònic, en comparació amb el domini TV, ens agradaria saber com substituir aquells

elements que s'utilitzen a la televisió però que no tenen cabuda a l'emissió, com les imatges.

P2: Quines diferències es poden trobar entre la manera de fer a ràdio i la de televisió? Què s'utilitza per a l'execució dels programes?

Un punt fort del gènere true crime és la capacitat de fomentar la imaginació i endinsar-se en una història. No obstant, sempre cal tenir en compte l'ètica periodística i els límits que cal respectar dins el gènere, així com el tractament de situacions delicades com la d'un crim real. Per això, a partir de les diferents peces periodístiques, també s'ha volgut conèixer fins on es pot arribar, i de quina manera aplica el tractament ètic l'equip de "Crims"

P3: Quina relació hi ha entre "Crims" i l'ètica periodística? Com és el tractament de les fonts d'informació?

Metodologia

Per resoldre els objectius de recerca plantejats, es farà una revisió documental del gènere true crime, concretament de "Crims". La informació de l'estudi s'ha obtingut consultant diverses fonts d'informació. Entre ells, s'ha posat èmfasi en l'ús d'articles de revistes opinions de periodistes, així com dels propis testimonis de Catalunya Ràdio i la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. També s'han emprat publicacions de diversos mitjans de comunicació tant catalans, com espanyols i estrangers, a més de diversos estudis que han tractat casos específics del true crime.

Per resoldre les diferents preguntes de recerca cal entendre els aspectes formals i tècnics de la història. Amb aquest objectiu, s'han realitzat entrevistes a diferents professionals del món de la comunicació i, concretament a professionals dins de l'equip de "Crims". D'aquesta manera, el treball està complementat amb la realització de diverses peces periodístiques a diversos professionals de l'àmbit, tant del true crime, com del fenomen Crims de TV3 i Catalunya Ràdio.

Les peces es publicaran en col·laboració amb el Magazine Digital INSIGHTS, i la seva publicació serà les diferents seccions de la revista. Pel que fa les entrevistes, es conversarà amb la periodista de successos Tura Soler, així com amb la directora de contingut de “Crims”, Anna Punsí. Seguidament, s’entrevistarà Óscar Rodríguez, productor executiu de la productora True Crime Factory, encarregada de produir “Crims”, juntament amb Goroka TV. D’altra banda també es conversarà amb Maria Forga, professora d’ètica periodística de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya.

El qüestionari utilitzat gira entorn als tres grans blocs temàtics que conformen el treball: en primer lloc, un apartat sobre els orígens del programa, per poder aprofundir en l’evolució que aquest ha patit i, com ha estat l’adaptació a les diverses plataformes. En segon lloc, es parla més del gènere true crime i els conceptes de sensacionalisme i morbositat com a aspectes negatius amb els que el programa ha hagut de lidiar. En tercer lloc, l’enfoc se centra en les rutines de producció i els aspectes més destacats i fonamentals a l’hora de produir un programa, tant en el domini radiofònic, com al televisiu.

També es duran a terme reportatges, sobre com l’ètica periodística envers l’emissió de “Crims”. Així com la realització d’una crònica després d’assistir a l’exposició interactiva de “Crims” al Palau Robert de Barcelona, finalitzada l’anterior 10 d’abril. A més, s’elaborarà una crítica sobre la quarta temporada de “Crims”, a partir del visionat d’aquesta, així com dels articles d’opinió de la crítica televisiva Mónica Planas, i les reaccions de l’audiència.

Cal destacar que hi ha hagut la intenció d’assistir a un dia de rodatge del programa, acompanyada per Anna Punsí, però no s’ha pogut dur a terme ja que els dies disponibles es troben fora de termini per presentar el present treball. De la mateixa manera, també es volia entrevistar al comissari de l’exposició anteriorment mencionada per incloure les declaracions a la crònica però, per manca de contesta de manera sobtada no ha estat possible. Tampoc s’ha pogut entrevistar al presentador, director i guionista de “Crims”, Carles Porta, degut a la seva poca disponibilitat en aquests moments.

Les declaracions i la informació extreta de les diverses peces periodístiques, es veuran reflectides al llarg del present treball, cadascuna en la secció pertinent i com a reforç d'altres fonts i informació pròpia. De la mateixa manera, s'elaborarà una petita revista amb el programa Indesign, on estaran els annexes plasmats, amb la finalitat de facilitar la comprensió visual de les peces i com a producció pròpia periodística.

Cronograma

El cronograma del treball ha estat dividit en 3 fases: la primera, del mes d'octubre al mes de desembre; la segona, de gener a març. I la tercera d'abril a juny. D'aquesta manera és com ha estat distribuïda la feina. El cronograma ha estat complert, amb algunes modificacions, sobretot segons la disponibilitat dels entrevistats. Cal ressaltar que les tasques plasmades en el present cronograma han estat combinades amb el compliment de 150 hores presencials a la redacció d'IINSIGHTS.

Tasques	Curs 2022 - 2023									
	Fase 1			Fase 2			Fase 3			
	Octubre	Novembre	Desembre	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	
Fase 1	1	Principis de curs								
	2		15 de novembre							
	3		Del 21 de novembre fins a maig							
	4	de novembre fins a gener								
	5	de novembre fins a gener								
Fase 2	6			20 de gener						
	7				8 de febrer					
	8				9 de febrer					
	9				28 de febrer					
	10					13 de març				
	11					29 de març				
Fase 3	12					31 de març				
	13						6 d'abril			
	14						24 d'abril			
	15						30 d'abril			
	16						D'abril a maig			
	17							10 de maig		
	18							11 de maig		
	19							15 de maig		
	20							del 16 de maig al 18 de maig		
	21							del 19 de maig al 31 de maig		
22								entre el 5 i el 16 de juny		

Cronograma del Treball de Fi de Grau. Font: elaboración pròpia

Guió i disseny

Pel que fa el guió i disseny de les diferents parts del projecte, en el present treball de recerca es mostra el calendari de publicacions de les peces realitzades al Magazine Digital INSIGHTS.

D'aquesta manera, la publicació de les peces queda distribuïda entre els mesos d'abril, maig i juny de 2023. El 13 d'abril de 2023 es va publicar l'entrevista a Tura Soler; seguidament, el dia 27 del mateix més va sortir l'entrevista a Anna Punsí. El 25 de maig té lloc la publicació de la crònica de "Crims, l'Exposició". A continuació, l'1 de juny està prevista la publicació del reportatge "Veritat sense sensacionalisme: el paper de l'ètica periodística en la cobertura del True Crime". Finalment, el 15 de juny sortirà a la llum l'última peça: la crítica televisiva sobre "Crims".

ABRIL 2023

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE
27	28	29	30	31	01	02
03	04	05	06	07	08	09
10	11	12	13 ENTREVISTA TURA SOLER	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27 ENTREVISTA ANNA PUNSI	28	29	30

Calendari de publicacions mes d'abril de 2023. Font: Elaboració pròpia

MAIG 2023

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE
24	25	26	27	28	29	30
01	02	03	04	05	06	07
08	09	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25 CRÒNICA EXPOSICIÓ "CRIMS"	26	27	28
29	30	31	01	02	03	04

Calendari de publicacions mes de maig de 2023. Font: Elaboració pròpia

JUNY 2023

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE
29	30	31	01 REPORTATGE ÈTICA PERIODÍSTICA I COBERTURA DEL TRUE CRIME	02	03	04
05	06	07	08	09	10	11
12	13	14	15 CRÍTICA TELEVISIVA "CRIMS"	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	01	02

Calendari de publicacions mes de juny de 2023. Font: Elaboració pròpia

Marc teòric

Orígens del true crime

En els últims anys, el gènere ha passat a tenir una presència molt més rellevant dins el panorama comunicatiu. La realitat, però, es que té una trajectòria històrica i internacional molt més important de la que es creu. No podríem parlar d'aquest gènere si realment no tinguessin lloc dos actes imprescindibles: el primer, que es cometin crims al nostre voltant; i el segon, que hi hagi algú disposat a deixar-ne constància. Des del naixement de l'espècie humana, les constants mostres criminals han existit, sigui per supervivència entre espècies o per afany de venjança. Alhora, sempre hi ha hagut algú o alguns per relatar-les que sense la seva tasca, avui dia no en tindríem constància. Per això, resulta difícil determinar en quin moment exacte hauria nascut el gènere, atès que el terme true crime no deixa de ser un anglicisme modern, però l'homicidi mai ens ha abandonat.

La informació de successos és molt variada i complexa. Recull continguts de temàtiques diferents, però reconeixibles en la majoria de les ocasions, ja que normalment són notícies relacionades amb delictes. (Rodríguez, 2011). Els periodistes de successos cobreixen aquells fets que se surten de la norma, com ara homicidis, robatoris, o fets delictius de qualsevol naturalesa. Es tracta d'un tipus d'informació periodística especialitzada, que és una de les més llegides pel que fa la premsa escrita. Lligat a aquest periodisme de successos, trobem el gènere true crime. Una primera definició podria ser la del Diccionari d'Oxford: "Gènere literari, cinematogràfic... en el que crims reals són examinats o retratats" (Oxford Living Dictionaries, 2023).

Per traçar una breu història del gènere cal anar a l'Anglaterra del segle XVII, on es popularitzen les "british broadside ballads", balades que s'imprimien en paper i es distribuïen en format de pamflets d'entre 6 i 24 pàgines. (Alemany, 2016). L'esment a aquestes és important, ja que les peces tractaven sobre execucions, crims i fets sensacionalistes (Britannica, 2023).. Així doncs, es pot dir que l'objectiu principal d'aquestes balades regia en explicar fets i esdeveniments, de manera que es podrien entendre com les antecedents dels diaris d'avui en dia.

Les “brittish broadside ballads” van arribar a Espanya un segle més tard, amb l'equivalent de “romances de crímenes” (Alemany, 2016). Eren cançons de temàtica criminal i assassina que sempre havien estat presents entre la societat. Aquests romanços estaven englobats dins de l'anomenada literatura de cordill, degut a que es distribuïen com a petits quaderns impresos, exhibits en estenedors de cordes, per posteriorment ser venuts.

Inicialment, les temàtiques escandaloses no eren el gènere més consumit, no obstant, amb el pas del temps, a partir del segle XIX, les impressions de les temàtiques tradicionals van sent menors davant d'aquelles que tracten sobre temàtiques valentes o de crims. (Lorenzo, 1984).

D'aquesta manera, el gènere pròpiament entès com a true crime té els seus inicis al segle XX; ara bé, el retrat de crims reals de manera escrita comença al segle XVII. Tot i que principalment aquests relats es difonien per la via oral, es va passar a un canal comunicatiu escrit. Així doncs, aquests escrits de caràcter breu però funcionals, es van anar agrupant formant antologies, introduint el gènere a la literatura.

Impacte a la societat

La fascinació pública per el crim no és un fenomen nou. Amb el transcurs del temps les narracions sobre fets criminals han estat atractives per a tot tipus de públics: des de els religiosos que escoltaven sermons sobre execucions, fins als lectors de pamflets de temàtica criminal a l'edat mitjana. A aquests, cal afegir-hi l'audiència de la mencionada literatura de cordill al segle XIX, els consumidors de llibres, revistes pel·lícules i series emergents a partir del segle XX i, recentment, els usuaris de les plataformes digitals.

“El true crime ha fascinat a les audiències des de temps immemorials” apunta Sarah Weinman a la revista Publishers Weekly. Tot i que el gènere ha experimentat un gran creixement els últims anys, el gènere data des de molt abans. Gràcies a Internet i a les noves plataformes digitals, el gènere s'ha tornat més participatiu (Swanson, 2020). La clau de la comunicació ha passat de la

retransmissió informativa de l'era analògica, a la producció de continguts de l'era digital. (Pérez i Acosta, 2003) D'aquesta manera. Afegeixen, han aparegut noves vies alternatives de comunicació als mitjans televisius, radiofònics i escrits, fet que ha provocat que el true crime hagi patit un tractament diferents, és a dir, en d'altres modalitats, com per exemple el podcasting o en plataformes digitals sota demanda.

L'aparició d'aquestes noves vies alternatives de canals comunicatius ha comportat el plantejament de nous canals informatius. Donant enfoc al programa central d'aquesta recerca, Crims, cal destacar la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), com a creadora de dos mitjans que han acabat convergint en quant a la narració de crims reals, potenciant així un caràcter multiplataforma en la difusió dels continguts, Catalunya Ràdio i TV3.

“Crims” a la ràdio:

El fenomen radiofònic va esclatar la l'any 2018, i des de llavors no ha parat de créixer. Crims de Catalunya ràdio s'ha convertit en el programa que acumula més fidelitat i comunitat digital de tota l'emissora.

La temporada 2021-2022, Crims va arribar a superar la xifra de 2,2 milions de reproducció d'àudio, incrementant així un 16% respecte l'any anterior. A més, a les plataformes externes, com Spotify, iTunes, iVoox, Google Podcast i Amazon Podcast, la xifra va arribar al voltant dels 6,1 milions de reproduccions. (CCMA, 2023).

A la millor temporada de totes de l'emissora Catalunya Ràdio, cal afegir que el programa Crims ha rebut el reconeixement com a millor programa de ràdio de tot l'Estat. D'aquesta manera, poc després de l'inici de la quarta temporada, el programa va rebre el Premi Ondas al Millor Programa de Ràdio. Des de el web de CCMA s'afirma que Crims va ser premiat per “haver recuperat amb rigor periodístic, màxima qualitat i èxit, la narrativa radiofònica de la crònica negra.” A més, cal destacar també, el Premi Nacional de Comunicació 2021 de ràdio per “l'excel·lència dels seus continguts” (CCMA, 2023).

“Crims” a la televisió

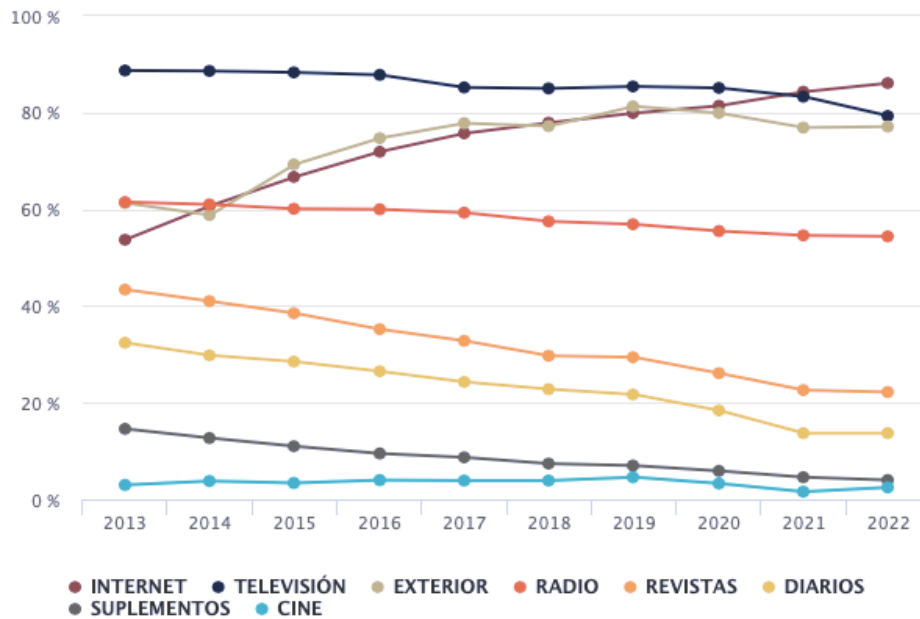
En l'àmbit televisiu Crims s'ha reinventat en una sèrie de true crime que relata crims reals datats en els últims anys al territori català. El presentador, Carles Porta, relata els fets des de l'estudi de Catalunya Ràdio amb una lleugera introducció abans de començar el capítol. La veu en off de Porta acompanya tot el capítol, amb un to que connecta amb l'espectador.

Des de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, es destaca que al programa no s'hi veuen involucrats experts, sinó que els participants són protagonistes, tant directes com indirectes, de cada una de les històries. Aquests, expliquen la seva participació en els fets, ja sigui per vivències o per investigació.

El podcasting

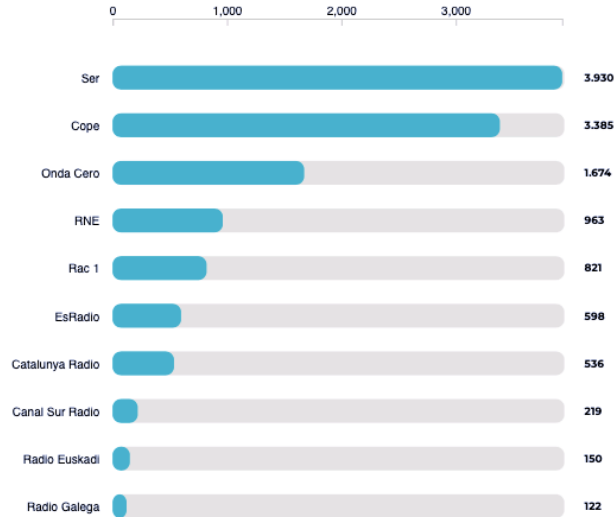
Tal i com mostra el “Estudio General de Medios fet per l'Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación” (EGM, 2022), l'Estat Espanyol ha acabat l'any 2022 amb una penetració d'audiència a la ràdio del 54%. A la gràfica es pot veure com la ràdio va decreixent, tendència comuna entre els mitjans tradicionals, davant d'un Internet que cada cop augmenta més.

EVOLUCIÓN PENETRACIÓN AUDIENCIA GENERAL DE MEDIOS (Fuente: Acumulados anuales)

Evolució audiència general dels mitjans. Font: EGM 2022

Segons mostren les dades d'aquest estudi, l'audiència acumulada de les cadenes de ràdio de tot l'Estat Espanyol ha acumulat un total de 22.200 oients al dia. Pel que fa la ràdio generalista, aquesta n'ha acumulat 11.702. Entre aquests 11.702 oients al dia, la cadena que s'emporta el major número d'oients/dia és la Cadena SER amb un total de 3.930; seguida per la COPE amb 3.385 i per Onda Cero amb 1.674 (EGM, 2022).

11.702

Audiència a la ràdio. Font: EGM, 2022

El podcasting va néixer als Estats Units l'any 2004 de la mà del periodista Ben Hammersley. Es tracta d'un mitjà de comunicació que fa servir efectes sonors, prèviament digitalitzats. Aquesta naturalesa sonora el relaciona amb la ràdio discontinuament, fet que provoca que els pòdcasts siguin un canal comunicatiu independent i amb identitat pròpia.

El 18 d'octubre de 2004, el periodista José Antonio Gelado va emetre per primera vegada el primer pòdcast en castellà "Comunicando". Aquest estava dedicat a la tecnologia i a la cultura digital. (García-Marín, 2019). El periodista venia del món radiofònic, però en una recerca de crear contingut amb més llibertat i experimentant amb l'àudio sota subscripció va fer un salt al podcasting. Tot i que els inicis de Gelado van ser als mitjans tradicionals i analògics, el pioner del podcasting sempre va diferenciar el mitjà com una pràctica separada de la ràdio: "No es tractava de fer ràdio ni de fer blocs amb àudio, això era una altra manera d'entendre la comunicació, que, de fet, ha tingut una evolució diferent", afirmava el periodista.

Així doncs, els primers en utilitzar aquest mitjà havien de tenir la capacitat de treballar amb eines tecnològiques i tenir competències digitals per poder desenvolupar la seva tasca. D'aquesta manera, el perfil dels primers podcasters estava directament relacionat amb el món digital i la Web 2.0. Per això, se'ls considerava creadors de contingut mediàtic amb alts coneixements d'informàtica que no es trobaven entre els ciutadans comuns.

L'aparició del podcasting va suposar un nou ecosistema amb narratives noves, degut també al trencament del model radiofònic tradicional. Damunt d'aquest escenari general, cal entendre el podcasting com un mitjà que opera entre actors amb projectes de diferent naturalesa i amb diversos objectius. Així doncs, la introducció de nous creadors, sumats als productors pioners, oferien un escenari d'àudio digital molt més ric i variat. Dins aquest panorama sonor, trobem la ràdio, que utilitza el pòdcast com una via més per a distribuir els seus continguts, però donant a l'oient la possibilitat de escollir el consum que en farà. El podcasting va canviar el consum d'informació, i des d'aquell moment, les seves produccions no han parat de créixer.

El true crime com a subgènere del periodisme existia des de molt abans, però Capote va fer el salt cap a una narració de crims de llarga durada amb la finalitat d'entretenir al públic (Browder, 2010). Un dels mitjans d'augment més ràpid del gènere true crime són els podcasts. Molts podcasts posteriors a la sèrie aborden temàtiques que proporcionen una plataforma per a les víctimes sense veu, com és el cas de Crims, que es descriu com a representació més legítima i menys descarada de la narració de crims.

Diferents autors (Cruz, 2016; Clausen i Sikjaer, 2021) afirmen que el true crime va recuperar la popularitat l'any 2014, gràcies als podcasts. Aquesta recuperació no va ser temporal, sinó que perdura a dia d'avui. Serial va ser el podcast creat per Richard Berry i considerat com a creació estrella. Ràpidament es va convertir en tot un èxit a les llistes dels Estats Units, revolucionant d'aquesta manera el món i l'escenari radiofònic, a més de portar el gènere true crime al món comunicatiu. Serial consisteix en una proposta híbrida entre la crònica informativa i l'entreteniment. Actualment, aquesta tendència s'ha estès a l'Estat Espanyol.

El consum del podcast a Espanya s'ha duplicat aquest 2022, arribant a una mitjana de 9,5 hores d'escolta per setmana davant a les 18,9 hores al mes registrades l'any 2021. A més, un 42,5% dels oients consumeixen pòdcast diàriament (Europa Press, 2022).

L'Observatori iVoox, creat l'any 2020, tracta de veure i entendre els hàbits de consum dins el podcasting hispà, segons el "Informe anual del Estado del pòdcast espanyol", la franja d'edat entre els 45 i els 54 anys és la que més en consumeix representant un 27,04%, en què el 57,6% dels oients són homes i el 42,4% dones. Cal destacar que la majoria de podcasts s'escolten des de Espanya amb un 57,4% d'oients, però també es reproduïxen des d'Estats Units amb un 8,1%, Mèxic amb un 7,4%, i Colòmbia amb un 4,6%.

Una de les dades més destacades de l'Informe gira entorn al temps d'escolta de podcasts al nostre país, que, en el cas de l'edició de l'any 2022 els resultats dupliquen la de 2021.

El true crime

Per què atrau?

El true crime és un gènere que ha guanyat popularitat en els últims anys i que es basa en la narració d'històries criminals reals. El gènere en sí atrau a moltes persones per diversos motius:

En primer lloc, hi ha la fascinació per la ment humana. Molta gent es fa preguntes sobre les motivacions que porten a algú a cometre un crim. Els crims reals ofereixen una visió psicològica dels delinqüents, fet que resulta atractiu per a molts.

En segon lloc, la sensació de por. A moltes persones els agrada experimentar la sensació de por, d'adrenalina, de forma segura i controlada. Llegeixen, miren o escolten contingut sobre crims reals sabent que no corren cap mena de perill.

En tercer lloc, el misteri. Els crims reals solen ser complexos, fet que els converteix en històries intrigants que atrapen al públic, qui sovint també juga ser detectiu i poder resoldre els casos.

Per últim, l'interès per la justícia. Existeix una gran afició per la justícia i per veure el tractament d'un cas i dels criminals davant la llei. Els crims reals o el true crime poden oferir una narrativa en què la justícia finalment preval.

Al llarg de 2022, les plataformes audiovisuals s'han omplert de documentals i ficcions que relaten crims reals, emmarcades dins del gènere true crime. Els espais dedicats al podcasting també s'han emplenat d'històries de crònica negra (RTVE, 2022). Cal destacar, però, que aquestes plataformes audiovisuals han ajudat a posar de moda el gènere. El punt d'inflexió arriba al 2014 amb el pòdcast *Serial*, que va ser un èxit, fins al punt d'aconseguir alliberar un pres després de 20 anys de condemna. Posteriorment, l'any 2015, l'èxit va arribar amb les estrenes de "The Jinx" a HBO, i "Making a murderer" a Netflix.

Totes les citades són productes que relaten històries de crims reals amb un llenguatge propi de la ficció. Així, a partir de testimonis reals i d'imatges d'arxiu,

els realitzadors expliquen fets que coneixen de primera mà i dels que proporcionen tots els detalls possibles.

Carles Porta ha estat un dels grans cultivadors del gènere a Espanya, amb la creació del llibre *Tor, la muntanya maleïda*, el pòdcast *Per què matem?* O el programa *Crims*. Tal i com ha declarat Porta a RTVE considera que l'auge del true crime es contextualitza en un entorn d'un gran consum de continguts "volem cada vegada històries més intenses i potents i la ficció moltes vegades no les dona", afirma.

Segons Vicente Garrido, catedràtic en Criminologia, l'auge de l'interès cap al true crime neix de l'interès dels individus pel que fa la supervivència, així com la intenció d'entendre la societat, de la mateixa manera que es pretén entendre la pròpia naturalesa de l'ésser humà. Vicente també relaciona el true crime com un aprenentatge "l'anàlisi més crític del que passa a la realitat es fa a través del true crime, ja que els mitjans de comunicació no tenen ni temps, ni ganes ni el format adequat".

"El nostre cervell emocional sempre està pendent de qualsevol cosa que pugui ser un aprenentatge per garantir la nostra seguretat", afirma Vicente. Dins dels continguts del gènere true crime també influeix la qualitat i l'habilitat del producte. Tal i com explica el catedràtic en el seu llibre "True Crime, la fascinación del mal", els productes true crime juguen amb la por i el suspens per a generar una expectació cap a les històries explicades. En el fons, el gènere parla de la societat i l'ésser humà, fet que ens fa preguntar-nos com actuaríem en la circumstància en qüestió.

En definitiva, el true crime atrau a moltes persones per la seva capacitat de sorprendre i generar intriga. A més, també ofereix a l'audiència una comprensió més profunda i acurada des de la naturalesa humana, passant pel seu funcionament, fins a les qüestions més jurídiques i pròpies del crim real.

Segons Óscar Rodríguez, productor executiu de True Crime Factory, una de les productores participants en l'elaboració de Crims de TV3, el true crime està vivint un auge perquè tracta històries reals com si fossin de ficció, "si el ritme es bo i la

història atrapa, l'espectador la segueix", afirma Rodríguez. Ara bé, l'auge del gènere també té a veure amb el tractament de temes de naturalesa humana. És a dir, el true crime explica temes que poden tocar a tothom, temes on la proximitat té un paper molt important, "fins ara havíem vist molt crim americà", explica. El true crime, i Crims en concret, fets de la vida normal, amb els què s'hi pot trobar tothom, per tant, també hi entra en joc la por, així com el punt de detectiu per part de l'espectador. Tot aquesta barreja de condicions, segons Óscar Rodríguez, és el que genera aquest interès pel true crime, i conseqüentment, provoca un auge del gènere en qüestió.

Sensacionalisme i morbositat

El sensacionalisme i la morbositat són dues característiques a les que es solen associar els continguts de true crime, a més de que poden ser problemàtiques i qüestionades a nivell ètic principalment.

Per una banda, el sensacionalisme fa referència a la tendència d'alguns mitjans o programes a dramatitzar la informació relacionada amb crims o delictes, amb la finalitat de cridar l'atenció de l'espectador i augmentar la seva audiència. Sovint, aquests programes se centren en històries que comporten violència extrema, assassinats, segrestos o altres crims greus. Cal tenir en compte, que el sensacionalisme implica el perill de representar de manera poc veraç els fets i la informació, fet que a més pot afectar de manera negativa a tots els individus involucrats en el cas.

D'altra banda, la morbositat és un interès excessiu en temes foscos o pertorbadors, com la violència, la mort o els propis crims. Els programes de true crime, de vegades, s'enfoquen en els detalls més explícits dels crims, que poden comportar una glorificació de la violència.

Tot i que les produccions fugen de la ficció i pretenen mostrar crims reals amb testimonis, proves i documentacions verídiques, sovint és difícil no lligar el gènere amb els dos conceptes de morbositat i sensacionalisme. Cal tenir en compte el costat fosc de l'ésser humà, aquell que fa referència a l'atracció o la

interacció amb fets que no estan acceptats socialment. D'aquesta manera, resulta lògic relacionar true crime amb els conceptes.

A Espanya podem trobar programes que han contribuït a la morbositat i el sensacionalisme, de manera que encara és més apropiat establir una relació amb "Crims". Un exemple n'és la sèrie documental, produïda per Netflix "El caso Alcàsser", un dels documentals més polèmics del país. Segons el periodista Borja Terán en un article d'opinió per a "La Información", la sèrie documental mostra com els mitjans de comunicació van convertir un tràgic segrest i assassinat en un espectacle que va retenir a les famílies en shock el mateix dia en què van aparèixer els cossos. Terán argumenta que les famílies de les víctimes van viure el dol com si la realitat només formés part d'un frívol i sensacionalista reality show. La televisió va privar-les del dol privat, el sensacionalisme va tapar qualsevol mena de límit ètic. Així doncs, es va atemptar contra la privacitat de les famílies afectades, a través d'una intromissió a la seva vida privada per part dels periodistes, que deixa veure la facilitat que hi ha a l'hora de creuar els límits prohibits dins del propi true crime.

La troballa dels cossos de Míriam García, Toñi Gómez i Desirée Hernández va convertir la localitat valenciana d'Alcàsser en un plató (Gómez, 2019). Aquella mateixa nit en horari de màxima audiència, es va emetre el programa "De tú a tú", conduït per Nieves Herrero. En directe, i en plena commoció per la tragèdia, van desfil·lar davant de càmeres, els familiars de les víctimes, companys d'escola i veïns entre altres. Els principals mitjans de comunicació van començar una lluita entre ells per qui treia l'exclusiva abans, sense tenir en compte el contrastar la informació, el dolor de les víctimes o inclús el mostrar una informació de qualitat als ciutadans.

Nieves Herrero va ser molt criticada pel públic per el seu comportament amb els familiars de les víctimes, concretament amb els pares de Míriam, qualificant-lo de mal gust i fregant el morbo o l'acarnissament. Aquesta consideració es deu al poc tacte de les preguntes que es van fer en les entrevistes dels afectats el mateix dia que es van produir els fets.

Alguns autors s'han posicionat pel que fa als dos conceptes. Segons Sònia Calvó, allò essencial és l'equip de periodistes que hi ha darrera de les obres. La seva funció és fonamental per evitar que les creacions esdevinguin obres carregades de pretensions amb la finalitat de cridar l'atenció del públic (Calvó, 2020). El tractament que es fa respecte a les víctimes és també un punt essencial per decidir si una obra és morbosa o no, com va passar amb "El caso Alcàsser", anteriorment esmentat. Moltes de les crítiques que rep el true crime van lligades a la insensibilitat en quant a les persones involucrades, vinculant-lo així amb un periodisme groguenc.

En una entrevista pròpia a la Universitat de Vic, Maria Forga, professora d'Ètica Professional de la mateixa, explica que els límits mai són una taula rassa, el gènere en qüestió és un terreny molt pantanós on és molt difícil delimitar bé si el tractament és ètic o no. No obstant, els límits principals es regeixen en no dramatitzar, ja sigui amb efectes de so o plans recurs repetitius, entre d'altres. "Tot això, que és més propi de la ficció, són límits que no s'haurien de passar ja que el seu objectiu és l'espectacularització", adverteix Forga. Els periodistes són els encarregats de donar la informació dels fets, en aquest cas dels crims, per a que es coneguin. "Sovint els mitjans són molt útils per trobar pistes", explica. Els periodistes han de saber que el seu paper és informar i explicar les històries.

En una altra entrevista pròpia, ara però a Anna Punsí, directora de contingut de "Crims", diferencia entre morbositat i curiositat. Punsí recalca que des del programa es segueix la màxima on s'esmenta que si allò que es vol mostrar al públic és important per la narració del crim, s'ha d'ensenyar. Coincidint amb Forga, Punsí creu que la morbositat té molt a veure amb la repetició d'imatges i recursos per dramatitzar una escena, com és el cas de la guerra: "després de veure tantes imatges de cadàvers ja no t'afecten, et tornes fred", explica. Segons Punsí, el presentador del programa Carles Porta és molt curós en aquest aspecte i, afirma que l'equip decideix no mostrar moltes escenes que poden violentar a l'espectador, sobretot en les declaracions dels testimonis "a mi em violenta molt veure una persona plorant, si això passa, parem la gravació fins que aquell testimoni estigui millor", explica. "El contingut ha de ser emocionant i emotiu, però no ha de ser tràgic; la mort o un crim ja ho són per si sols", acaba.

En definitiva, tot i la idea que cadascú en pugui tenir, les històries han de ser explicades. En cas contrari, les societats s'exposen a tornar a entrebancar-se amb la mateixa pedra i a viure un cas similar per no haver après dels errors, sigui en sentit judicial o informatiu

Audiència

La popularitat i transcendència que poden arribar a adquirir alguns casos al arribar a una gran quantitat d'audiència poden tenir com a conseqüència la reobertura d'un cas arxivat prèviament, o la reorientació de la investigació, així com de l'acusació de nous personatges. Un exemple és el cas de la Noia de Portbou, de "Crimis", en què a partir de la documentació i investigació de l'equip del programa es van obrir noves perspectives fins a identificar finalment a la víctima. Un altre clar exemple, també de "Crimis", podria ser el cas d'Helena Jubany, que va provocar una gran indignació a la societat, aconseguint d'aquesta manera que el cas s'hagi reobert fins a dues vegades, a més de trobar noves línies d'investigació en les que es segueix treballant.

El propi públic es pot arribar a veure amb la capacitat de ser policies o detectius, fet que porta a l'espectador a compartir les seves teories a les xarxes socials, per exemple, o fins i tot a buscar indicis, "l'espectador va lligant caps al llarg de la història", explica Óscar Rodríguez. No obstant, no tots els espectadors es senten atrets per aquest instint detectiu, per curiositat, sinó que poden sentir por i ser aquesta allò que fa que s'endinsin en un capítol. Tant Óscar Rodríguez com Anna Punsí, són partidaris d'aquest sentiment de por o de tensió, ja que ho interpreten com una cosa totalment normal: "És una por controlada, l'espectador ho està veient des de la seva zona de confort, sap que està fora de perill", afirma Rodríguez.

D'aquesta manera, podríem dir que la combinació de les dues emocions; curiositat i por, resulten en adrenalina. L'adrenalina és allò que ens mantindrà enganxats tot i la por que puguem sentir. De fet, per generar un impacte en l'audiència, fet que és essencial per a la continuïtat d'un contingut, són necessàries les emocions. Les emocions calen al públic. Per tant, si un capítol

ens genera una resposta emotiva, ja sigui positiva o negativa, contribuirà en què la gent se senti atreta. El caràcter participatiu de les audiències destaca en el gènere gràcies a una societat connectada. L'espectador es situa al centre del procés judicial i es converteix en jurat per determinar la innocència o culpabilitat dels personatges presentats, tenint així la il·lusió d'haver escollit el veredict. Així doncs, el true crime es converteix en un procés obert que no acaba amb el documental o la sèrie emesa, sinó que està en constant construcció a l'espera de nous indicis (Romero, L. 2020)

Tenint en compte l'anteriorment explicat, resulta complicat definir un públic concret, ja que poden ser moltes i molt diverses les motivacions per les que es decideix consumir true crime.

El consum de pòdcast a Spotify ha experimentat un creixement d'un 106% durant el 2022, dada que reflexa l'auge del format a Espanya i que atrau a parts iguals tant a homes com a dones. Segons l'informe sobre els hàbits de consum de pòdcast a Espanya realitzat per Spotify, els oients del format han crescut, representant més del 40% dels usuaris espanyol. (Europa Press, 2022).

Segons l'estudi de l'estat del pòdcast en espanyol realitzat per l'observatori IVoox, el perfil de l'oient és d'un 57,6% masculí i el 42,4% femení. La franja d'edat dels oients es mou entre els 25 i els 64 anys, on el 57% cursa estudis universitaris, mentre que el 78,8% es troba en situació laboral. Concretament, les franges d'edat que més destaquen són de 45 a 54 anys, amb una representació d'un 27,04%; de 35 a 44 anys, amb un 20,50%; i de 55 a 64 anys, amb un 19,41%. (IVoox, 2022).

Pel que fa a les tendències dels podcasts en espanyol, des de l'Observatori IVoox s'ha detectat una preferència per als serials i documentals i en el true crime. Es parla del true crime com un gènere que ja té recorregut en el món del pòdcast i, que ha experimentat un creixement durant el 2022, tant en la producció com en l'escolta.

Respecte al vídeo sota demanda, els productes associats al true crime s'han convertit en un dels negocis més rentables a l'hora de produir continguts

originals. Des de l'estrena de "Making a murderer" amb gairebé 20 milions d'espectadors, Netflix, per exemple, no ha parat de produir nous continguts. De fet, la plataforma té un espai propi dedicat a audiovisuals inspirats en històries de crims reals. HBO també ha estat una de les plataformes que s'ha encarregat de difondre el true crime amb èxit, ja que l'últim episodi de "The Jinx" va tenir una audiència de més d'1 milió d'espectadors. Amazon Prime no s'ha quedat enrere i també té el seu espai sobre true crime. Així doncs, en l'escenari de les plataformes de contingut sota demanda el gènere ha experimentat un creixement significatiu amb moltes hores emeses que poden ser consumides d'una sola vegada.

El consum del true crime s'ha convertit en una experiència additiva per a la audiència, qui pot visionar les vegades que vulgui els capítols en busca d'elements que hagin passat desapercibuts i explorar els casos narrats d'una manera més profunda. (Romero, L. 2020).

Antecedents

- "El Caso"

El dia 11 de maig de 1952 sortia al carrer "El Caso", el seminari de successos de major èxit a Espanya del segle XX i que va tenir una vigència de més de 40 anys. Cal destacar, que la publicació va representar un fenomen comunicatiu i social, marcant així un abans i un després pel que fa el periodisme especialitzat.

Eugenio Suárez, el seu fundador i editor, va forjar un estil propi en la informació de successos. Va suposar un exemple de premsa popular rentable que utilitzava el recurs del sensacionalisme, però sense caure en el groguisme o la difusió d'informació falsa. "El Caso", a més, va ser un producte periodístic avançat per a la seva època, ja que a partir de les seves publicacions setmanals, va sorgir un conglomerat de periòdics que van conformar els primers grups de premsa espanyols.

“El Caso” va esdevenir un dels setmanaris especialitzats que va tenir els majors índex de lectura entre els anys 50 i 80. Concretament, ds dels 13.000 números de tirada del setmanari inicial, es va passar als 150.000 de venda en complir-se el seu 10è aniversari l’any 1962 (R, Rodríguez, 2012).

Portades “El Caso”. Font: “El Caso. Aproximación histórico-periodística del semanario español de sucesos” (Rosa Rodríguez).

“El Caso” va ser l’encarregat de recollir i difondre una part de la història d’Espanya, a través de la crònica delictiva del país. Setmana rere setmana informava sobre el costat més desagradable i violent de la societat, però també del més humà, curios i sorprenent. La primera etapa del setmanari va ser exitosa, el primer exemplar, publicat l’11 de maig de 1952 amb un cost de 2 pessetes, constava d’un cos de 16 pàgines, en format tabloide i text concentrat.

Suárez, que a més de fundador també va exercir com a redactor a “Madrid”, va crear en aquest segon diari una secció titulada “El Caso de...”, la que va tenir molt èxit entre els lectors i, per la que va decidir fundar el seu propi diari de successos.

Després de nombroses gestions administratives, així com burocràtiques, la Direcció General de Premsa va autoritzar la creació del periòdic amb la condició de no difondre més de 2 delictes amb sang a la setmana. Ara bé, degut a la popularitat i l'èxit que es va aconseguir entre els lectors, el límit permès es va reduir a un delicte setmanal. Aquest caràcter restrictiu que va prendre l'autoritat va esdevenir per la necessitat de mostrar una imatge pacífica, de manera que als governants no els interessava transmetre un excés de criminalitat a l'estat espanyol.

No obstant, Franco va permetre que durant més de 20 anys *El Caso* sortís al carrer, amb la finalitat de mantenir als ciutadans entretinguts amb notícies de crims i altres successos, d'aquesta manera no pensarien en la situació política. En definitiva, era un setmanari que informava sobre temes fora de l'àmbit polític, així doncs servia d'entreteniment i alimentava el morbo innat propi de l'ésser humà.

“El Caso” va ser en la seva pròpia essència, una via per donar a conèixer la realitat del país, un reflex d'una part de la societat espanyola, des del punt de vista més violent, així com sanguinari i sorprenent. Amb la primera publicació de la creació de Suárez es va donar el tret de sortida a una de les experiències informatives del panorama periodístic espanyol.

- **“Serial”**

“Això és Serial, una història explicada setmana a setmana. Soc Sarah Koenig”, així és com començava el pòdcast que va revolucionar Internet l'any 2014. *Serial* es va crear com a experiment per a serialitzar de forma radiofònica el polèmic cas d'Adnan Syed, condemnat a cadena perpetua per assassinar a la seva ex parella Hae Min Lee. L'experiment de Koenig va resultar en el programa que més ràpid va arribar als 5 milions de descàrregues a la plataforma iTunes.

L'èxit va ser tal que suposar un fenomen entre els oients, qui es van convertir en detectius. D'aquesta manera, van aparèixer fils en fòrums com Reddit o vídeos a Youtube amb debats que qüestionaven la investigació, així com la resolució

judicial del cas (J, Luna. 2019). Ara bé, *Serial* no es va emetre amb la finalitat de canviar el rumb de la justícia, sinó per explorar respecte els fets que van portar a presó al jove. A partir de 12 episodis, el pòdcast va situar en el punt de mira qüestions del sistema educatiu nord-americà, el prejudicis racials o les versions de persones implicades en el cas, que van ser silenciades.

Portada de "Serial". Font: The New York Times

De fet, fora de l'Estat de Maryland no es coneixia el cas ni els fets fins que Rabia Chaudry, advocada i amiga de l'acusat, va contactar amb Sarah Koenig i posar en marxa tots els seus recursos per difondre titulars arreu del món, punt que es pot considerar el naixement de *Serial*. Gràcies a la repercussió, el condemnat va tenir l'oportunitat d'interposar un recurs d'apel·lació per a la reobertura del cas, tot i que va ser rebutjat.

No obstant, la investigació va continuar, ara en format de sèrie documental a càrrec d'Amy Berg, experimentada en temes de caràcter delicat. El cas d'Adnan Syed, estrenat a la plataforma HBO, intenta anar més enllà del podcasting. "El repte ha estat examinar les zones grises, veure com altres narratives potencials i moure'ns emocionalment a través de la història", explicava Amy Berg en una entrevista a la pàgina especialitzada en cinematografia "Esquire".

L'any 2022 Adnan Syed va poder sortir de la presó i tornar a casa sota arrest domiciliari, degut a que una jutgessa de Baltimore va anul·lar la condemna després de que la Fiscalia perdés la confiança en la integritat de la condemna (CCMA, 2022). La decisió ha implicat una reobertura del cas, incorporant dos sospitosos més, que mai van ser acusats en el seu moment, tot i haver força indicis en contra.

En aquest cas, Carles Porta ha intentat posar llum a la foscor en un cas que va marcar un punt d'inflexió en el món del pòdcast i del gènere true crime. Porta, seguint la feina periodística de Sarah Koenig es planteja si la investigació va anar prou a fons si es va tractar d'un judici just el que va portar a Adnan Syed a cadena perpetua.

Així doncs, gràcies al pòdcast "Serial", referent de programes com "Crims" i, qui al 2014 va donar a conèixer el cas a tot el país amb rècords d'audiència, s'han qüestionat nous elements i un testimoni clau de l'acusació, així com la reobertura del cas i l'alliberament de Syed.

Programa “Crims” de TV3

Orígens

“Crims” es pot considerar una producció moderna del gènere true crime, ja que els seus inicis es remunten en ple segle XXI, concretament l’any 2018 a Catalunya Ràdio i al 2020 a TV3. “Crims” ha aconseguit impregnar-se de l’estètica de les sèries de l’univers true crime i crear un bon relat, a partir de testimonis, imatges d’arxiu, ficcions i dramatitzacions. Segons afirma Anna Punsí, periodista i directora de contingut de “Crims”, l’estil narratiu del programa es centra en la no-ficció, amb pocs adjectius i unes descripcions molt sòbries on la història parla per si mateix. Tot i que la Corporació va estrenar una sèrie de ciència-ficció l’any 2000 anomenada “Crims”, fet que pot portar a confusió, cal destacar la desvinculació entre ambdues produccions.

- **“Tor, tretze cases i tres morts”**

Carles Porta ha estat lligat des de fa anys a la “maledicció de Tor”, una història criminal en un poble del Pirineu, convertida en un fenomen social. Després d’un programa de “30 minuts” i un llibre amb rècords de vendes, Porta va convertir el cas en un pòdcast d’èxit que es emetre a Catalunya Ràdio l’any 2018. Per tant, podem considerar-lo com l’origen radiofònic “Crims” (Rexach, J. 2020). Tot comença l’any 1995 quan entre la població del municipi d’Alins s’originen dos grups enfrontats amb la finalitat de llogar la muntanya de Tor. És un poble de tretze cases en què hi hagut tres assassinats. Els veïns es barallen de fa anys per la propietat d’una de les finques privades més grans de Catalunya a la que molts han anomenat “la muntanya maleïda”. L’any 1995, un jutge va declarar amo únic de la muntanya a Josep Montané, un dels veïns del municipi, conegut com “Sansa”. Tot i ser el més mereixedor segons el jutge, ja que era qui feia més temps que vivia al poble, cinc mesos després de ser declarat amo de la muntanya va ser assassinat.

L’any 1997, després de moltes acusacions i judicis sense aconseguir un veredict, Carles Porta i dos reporters més de TV3, Pol Izquierdo i Pepe Domènech decideixen pujar al municipi per produir el reportatge “Tor, la muntanya maleïda” per al programa de “30 minuts”. Anys després, concretament

al 2005, Porta va publicar “Tor, Tretze cases i tres morts”, llibre editat per La Campana. Tant el llibre com el reportatge van convertir Tor en un referent de la literatura de no-ficció a Catalunya (CCMA, 2018).

23 anys després del crim sense resoldre, 21 anys després de l'estrena del reportatge i, 13 anys després de la publicació del llibre, Catalunya Ràdio i Carles Porta presenten el pòdcast “Tor, tretze cases i tres morts”, considerat com la primera sèrie de no-ficció de Catalunya Ràdio. La producció posa veus als personatges, aporta informacions noves i actualitza la llegenda negra de la muntanya. La sèrie consta de 25 episodis d'una durada de 25 minuts cada un, que s'han anat publicant en blocs de 5 episodis.

El reportatge “Tor, la muntanya maleïda” es va estrenar al programa “30 minuts” de TV3 el 20 d'abril de 1997, amb una audiència de 821.000 espectadors i una quota de pantalla de 32,6%. (CCMA, 2018). Després de l'edició del llibre “Tor, tretze cases i tres morts”, la cadena va remetre el reportatge, el 2 d'abril de 2006, amb una audiència de 674.000 espectadors i una quota de pantalla del 23,1%. Per la seva banda, el llibre editat per La Campana, ha venut més de 50.000 exemplars des del 2005 i ha estat traduït al Castellà (Anagrama, 2006) i a l'alemany (Berlin Verlag, 2007).

- **“Històries de mitja tarda”**

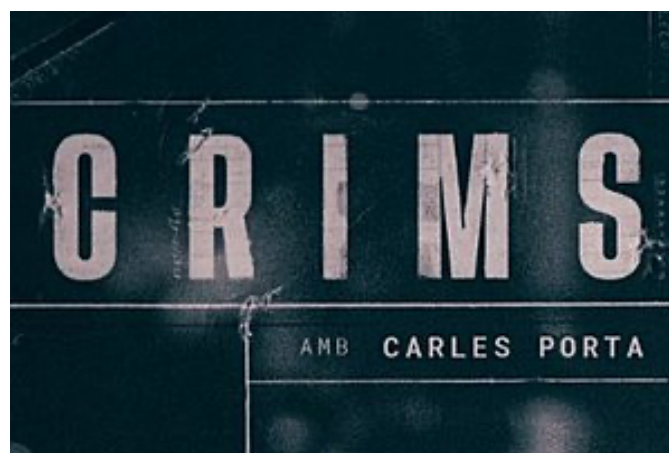
Cal destacar “Històries de mitja tarda”, on Carles Porta va formar part del programa radiofònic de Catalunya Ràdio Estat de Gràcia, presentat per Roger de Gràcia. El programa es va emetre durant cinc anys, concretament del 2016 al 2021. El presentador de “Crim”, va ser l'encarregat de conduir la secció Històries de Mitja tarda, que va tenir els seus inicis al 2017. A la secció Porta narrava històries criminals, on ocupava el lloc de ministre d'Afers Exteriors, ja que el programa tenia com a finalitat construir un estat propi amb tots els seus respectius ministres. D'aquesta manera, es podria dir que la secció “Històries de mitja tarda”, juga el paper d'antecessora al programa que coneixem avui en dia com a “Crim”. De fet, la secció, que constava de 40 píndoles de crònica negra d'entre 15 i 20 minuts, va acabar l'any 2018, coincidint amb l'inici del pòdcast seriat sobre Tor i les posteriors “Crim”. Per tant, es podria considerar que es va

prescindir d'Històries de mitja tarda per donar pas a una producció de true crime més concreta, treballada i especialitzada i, on Carles Porta prenia un paper principal.

També ressaltar que, "Crimis" no és la única producció de true crime emesa per la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. Per una banda, Mayka Navarro, periodista de successos que en ocasions ha participat en capítols de "Crimis", és l'encarregada de conduir "L'Hora Negra", secció dins el programa *El Suplement*. Per altra banda, Guillem Sánchez també duu a terme "Crònica Negra", que consisteix en una secció referent a successos setmanals i que s'engloba dins de *La tarda de Catalunya Ràdio*.

Catalunya Ràdio i TV3

Cal conèixer els inicis del programa per poder entendre correctament la seva evolució. "Crimis" és un programa radiotelevisiu de no-ficció, la finalitat principal del qual és el relat de crims reals que han passat a la societat, a escala nacional. No obstant, en la vessant radiofònica també es tracten casos a escala internacionals, així com perfils de personatges històrics. "Posar llum a la foscor" és el lema del programa, amb la intenció d'aproximar als espectadors els casos, solucionar dubtes i aprofundir en els condicions que envolten tant als criminals, com a les víctimes. Cal recordar, que "Crimis" no tracta de resoldre els casos tractats, sinó que es basa en narrar històries que han passat a la vida real.

Portada de "Crimis". Font: Viquipèdia

No tots els crims que s'han comès poden ser narrats al programa. Segons explica el productor executiu de True Crime Factory, productora encarregada de la producció de "Crims" juntament amb Goroka TV, hi ha diversos factors essencials perquè el programa emeti el crim, que s'engloben en el lema de les 3 Erres: Respecte, Rigor i Ritme Narratiu. En primer lloc, tot ha de ser des d'un punt de vista respectuós, cal mostrar tots aquells testimonis, sempre i quant estiguin oberts a parlar, "molts cops hem parat una gravació perquè el testimoni no estava bé", declara Anna Punsí. De la mateixa manera, cal tenir en compte com la narració d'un cas pot repercutir a la vida de les persones implicades, seguint sempre l'ètica periodística i allunyant-se del sensacionalisme. A continuació, cal ser rigorós en les narracions, cal molta documentació prèvia, proves, testimonis, etc. En definitiva, molt material que es pugui fer servir i mostrar, sobretot en la vessant més audiovisual. Per últim, hi ha d'haver un cert ritme narratiu, és a dir, les històries han d'interessar a l'audiència mitjançant molts girs narratius.

El programa s'engloba dins de l'entreteniment, ja que la pròpia Corporació el defineix com a "pura realitat per entretenir". Si bé és cert que "Crims" representa una explotació a nivell de multiplataforma, però cal tenir en compte que els seus inicis a la ràdio, concretament el dia 8 de desembre de 2018 a Catalunya Ràdio en franja nocturna. Concretament, el cas que va estrenar les emissions de "Crims" va ser el de la bibliotecària Helena Jubany, assassinada l'any 2001. Posteriorment, tenint en compte l'èxit de les dades d'audiència, CCMA va ampliar la freqüència d'emissió, arribant a ser emès els caps de setmana a partir de 2019. Actualment, el programa ocupa quatre hores mensuals a la graella de Catalunya Ràdio.

Dos anys després de l'estrena en l'àmbit radiofònic, al 2020, concretament el 3 de febrer "Crims" salta a la televisió, amb emissió cada dilluns a les 22:05h. Les audiències rebudes són un dels motius principals que van provocar la creació del nou format. Segons Delclós, la franja escollida per TV3 és la que té reservada per a la ficció, impulsant un periodisme narratiu (Delclós, T. 2020). A diferència de l'àmbit radiofònic, la producció televisiva ha comptat amb la col·laboració de tres empreses: CCMA i les productores True Crime Factory i Goroka TV. Avui en

dia, “Crims” gaudeix de 4 temporades i un total de 43 capítols distribuïts en elles: 11 a la primera temporada; 14 a la segona; 12 a la tercera, i 6 a la quarta. La primera temporada (2020) es va estrenar amb el cas de Brito i Picatoste, dos presoners fugats. La segona (2021) es va obrir amb l’assassinat de Ricardo Piris. La tercera (2022) va iniciar-se amb el cas de Febamar, explicat en dues parts. Per últim, la quarta (2023) ha començat amb la mort de Marina Ruíz. A les quatre temporades cal sumar-hi la mini sèrie (2021) de quatre capítols dedicada al crim de la Guàrdia Urbana.

Carles Porta, director, presentador i guionista

Carles Porta i Gaset es pot considerar un pioner en el gènere negre, fent-se un nom dins el món de la comunicació. Nascut al 1963 a Vila-sana, Lleida, és periodista, director, productor i guionista. La seva trajectòria s’ha basat en l’elaboració de reportatges i documentals, amb una forta inclinació cap al relat criminal. També cal destacar la seva etapa literària, on tot i haver publicat novel·les de temàtica juvenil, ha destacat dins el camp periodístic amb “Tor, tretze cases i tres morts”, o bé amb totes les obres relacionades amb “Crims”. Al llarg de la seva carrera professional, Porta ha demostrat tenir una mirada i un estil propis que connecten amb els lectors, oients i espectadors. “Tor, tretze cases i tres morts” és l’exemple més conegut, amb un gran nombre de llibres venuts i amb més de 220.000 reproduccions d’àudio a la cara, des de la seva estrena l’any 2018 a Catalunya Ràdio (Catalunya Ràdio).

Carles Porta a l'estudi de Catalunya Ràdio. Font: EINacional.cat

L'èxit actual de "Crimis", també a Catalunya Ràdio, ha posat de nou de manifest l'acceptació i l'entusiasme de l'audiència per la manera d'explicar les històries de Carles Porta. Tal i com afirma Anna Punsí, "la veu d'en Carles enamora".

Els límits

El gènere del true crime sempre ha tingut defensors, de la mateixa manera que detractors, degut a que està directament associat amb la morbositat i el sensacionalisme. Tot i això, "Crimis" defuig dels dos conceptes en la seva manera de tractar els casos i les seves informacions, fet que, segons Anna Punsí (2023) el diferencia d'altres produccions, com "Equipo de Investigación", de La Sexta

Tal i com explica Óscar Rodríguez, la producció s'acull sota el lema de les tres erres: rigor, respecte i ritme, anteriorment mencionats. Aquests tres valors constitueixen la intenció del programa i són prioritzats per tot l'equip. El rigor tracta de no inventar i no jutjar res. Implica una meticulosa feina de documentació per difondre i explicar informació veraç, "no opinem sobre els casos. No reficcionem ni els inventem, tot està basat en evidències, fets, sumaris, entre d'altres", afirma Rodríguez. El respecte defuig del groguisme, del sensacionalisme i de la morbositat. Fa referència a les víctimes i els familiars per tal de no reviure traumes. "Si entrem en algun detall poc respectuós intentem suavitzar-lo al màxim, i si l posem és perquè té alguna rellevància per la història", declara. Rodríguez afirma que, a través d'aquest respecte també d'intentar tancar ferides o, si més no, ajudar a fer-ho. "Alguna vegada hem tingut gent que ens ha dit que no volia emetre el cas a l'últim moment i no s'ha emès", acaba. El ritme narratiu s'associa amb el story telling. És a dir, que no sigui una crònica, sinó que sigui una narració que sempre respecti els punts anteriors. Es parteix de la realitat i, posteriorment, es construeix una història (Rodríguez, O. 2023).

L'elegància en el discurs, la utilització i tria de les imatges, les descripcions i sobretot el respecte tenen un paper molt important a l'hora de desvincular "Crimis" de la concepció morbosa i sensacionalista, atributs característics del periodisme de successos. Segons Anna Punsí, evitar l'ús massiu d'adjectius i mantenir una relació distant amb les persones implicades és essencial per no caure en la

relació amb el periodisme groc. “No fem servir adjectius forts, ja que no valorem els casos, només els relatem”, (Punsí, A. 2023). És necessari parlar de la manera en que es tracta a totes aquelles persones que accepten la participació en el programa. Cal fixar-se que a “Crims” no hi ha experts parlant de la seva feina, sinó que hi ha protagonistes que relaten la seva vivència, experiència o participació en el crim en qüestió. Les famílies de les víctimes solen ser les veus principals, a partir de les que s’estructura el capítol i s’estructura el fil conductor del cas. Tot i això, en algunes ocasions apareixen experts, amb la finalitat de contextualitzar els fets.

Reconeixements

La feina que ha fet tot l’equip de “Crims”, així com les productores que hi col·laboren ha estat premiada en diverses ocasions. L’any 2021 van rebre el Premi Ondas a Millor Programa de Ràdio (Catalunya Ràdio, 2021). Cal destacar que aquest reconeixement, segons apunta Catalunya Ràdio, va arribar 11 anys després de l’últim Ondas a la cadena. El que va començar com una secció de crònica negra l’any 2017 i que va donar lloc al pòdcast d’èxit “Tor, tretze cases i tres morts”, va explotar l’any 2018 amb el que avui s’ha convertit en un dels programes amb més fidelitat i comunitat digital de l’emissora. El Jurat de la 68a edició dels Premis Ondas van premiar “Crims” per haver “recuperat amb rigor periodístic, màxima qualitat i èxit, la narrativa radiofònica de la crònica negra” (Catalunya Ràdio, 2021).

L’any 2022 la feina de l’equip va ser altra vegada premiada en la 27a edició dels Premis Zapping. “Crims” va ser premiat com a millor programa d’entreteniment. Carles Porta va estar guardonat com a millor presentador. (CCMA, 2022). “Crims” va estrenar la tercera temporada a TV3 el 2 de maig de 2022; amb el capítol “Isidre” va aconseguir un record històric amb una quota del 25,6% i 600.000 espectadors. Els premis els van recollir Guille Cascante, productor executiu de Goroka TV, i Cristian Trepal, cap d’Entreteniment i Actualitat de TV3.

“Crims”, evolució del programa:

Quan es va començar amb les emissions televisives, “Crims” va rebre molt bones crítiques per la seva meticulosa documentació i la intenció realista i respectuosa. L’opinió pública coincidia amb que el disseny del programa representava totalment el true crime. No obstant, començada la quarta i última temporada fins el moment, “Crims” ha començat a rebre males crítiques relacionades amb el sensacionalisme i la poca ètica quan es tracten casos de violència masclista.

Augment del sensacionalisme

L’any 2021, el Govern va atorgar a “Crims” el Premi Nacional, ja que va valorar que l’emissió no pecava d’un caràcter sensacionalista. Segons Mónica Planas, periodista i crítica de televisió, aquest mateix jurat ja no podria dir el mateix ““Crims” va debuta a TV3 amb molta més prudència narrativa de la que gasta ara”, (Planas, M, 2022). Cal destacar que la televisió pública sempre s’havia mostrat molt reticent respecte a temàtiques fosques; tot i això, segons la periodista, degut a l’èxit d’audiència del programa, els responsables es van aventurar a incrementar el nivell de sensacionalisme perquè els espectadors van mostrar entusiasme per al true crime autòcton. El sensacionalisme no només s’ha vist reflectit en aspectes de guió, sinó que també en el tractament visual, que cada vegada s’acosta més a l’estil nord-americà.

Per exemple, tal i com explica Planas, la tercera temporada (2022) s’estrenava amb els plors d’un infant segrestat, acompanyats d’una música de terror. A més, en pantalla l’espectador podia apreciar un pla detall d’una creu de ferro.

Creu de ferro a la que fa referència Mònica Planas. Font: Capítol 1 Temporada 3 (TV3 a la Carta).

També s'afegien rètols per destacar els missatges més angoixants i la reiteració del pla del canó d'una pistola apuntant a l'espectador (Planas, M, 2022). Tots aquests elements no servien per aportar informació a la història, més aviat per dramatitzar-la i potenciar una sensació d'angoixa i terror.

Pla apuntant amb la pistola que fa referència Mònica Planas. Font: Capítol 1 Temporada 3 (TV3 a la Carta).

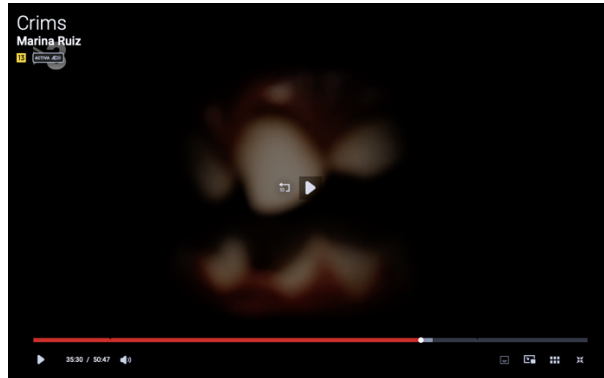
També cal destacar que es van remetre imatges del rescat de la criatura al 2011, que ja havien estat difoses pel cos de Mossos d'Esquadra, sota un criteri ètic dubtós, ja que l'infant apareixia drogat i emmanillat. Si bé es cert que tots aquests elements i factors són propis del gènere true crime, però a l'hora mostren un clar increment de la morbositat i el sensacionalisme.

Violència masclista

A més de l'increment del sensacionalisme, "Crimis" ha rebut crítiques en diverses ocasions pels codis ètics en el tractament d'assassinats que han implicat violència masclista i, no s'ha categoritzat adequadament. Seguint amb Mònica Planas, després de la tercera temporada del programa el sensacionalisme segueix i s'afegeix la problemàtica de la violència masclista amb el primer cas de la quarta temporada (2023). El capítol, portava per títol el nom i cognom de la víctima: "Marina Ruiz". El cas tracta d'un assassinat masclista a Cervera l'any 1999, "va ser sòrdid, desafortunat, periodísticament descontrolat i impropri de la televisió pública", així comença Planas la seva crítica. La identitat de Marina Ruiz es va plasmar a través d'imatges de detalls físics del seu agressor i assassí. Es mostrava una reiteració els llavis i la mandíbula de l'assassí, acabant ocupant tota la pantalla. La imatge de la dentadura es va utilitzar com a transició fins a 7 vegades buscant generar un impacte en l'espectador. "Ja vam entendre de seguida que la clau per descobrir el culpable estava en la marca de la mossegada. Esplaiar-se visualment en boques i dentadures inquietants no aportava res". (Planas, M, 2023).

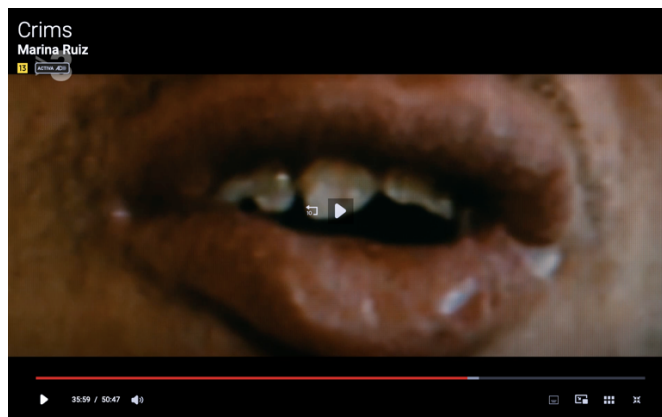
Pla 1 de la dentadura, minut 35:23. Font: Capítol 1 Temporada 4 (TV3 a la Carta).

Pla 2 de la dentadura, minut 35:30. Font: Capítol 1 Temporada 4 (TV3 a la Carta).

Pla 3 de la dentadura, minut 35:44. Font: Capítol 1 Temporada 4 (TV3 a la Carta).

Pla 4 de la dentadura, minut 35:59. Font: Capítol 1 Temporada 4 (TV3 a la Carta).

Pla 5 de la dentadura, minut 36:00. Font: Capítol 1 Temporada 4 (TV3 a la Carta).

També resulta qüestionable l'actuació dels Mossos respecte el cas, que es pot considerar lleugera i amb declaracions que deshumanitzaven a la víctima mitjançant l'exhibició quirúrgica de les ferides, concretament, una mossegada al pit, que va ser extret perquè, segons els Mossos, "la mossegada podia ser interessant". (Planas, M, 2023). Durant l'emissió del capítol es va descriure de manera explícita l'acarnissament que va patir la víctima; Maria Forga, professora d'ètica periodística, explica que aquestes descripcions poden resultar contraproductes, d'acord amb el que aconsellen els especialistes en violència masclista.

El cas de Marina Ruiz va ser un crim masclista, resulta un tret decebedor del programa no fer referència a aquest terme amb rigor i claredat (Planas, M, 2023). D'aquesta manera, Marina Ruiz passa a ser una víctima al voltant de la qual es construeix un relat de misteri amb imatges desagradables i terrorífiques. La màscara daurada de Carnaval, que va aparèixer reiterades vegades apropant-se a l'espectador, només pretenia introduir por, explica Forga.

Audiència decebuda: "Crims" posa llum a la foscor?

Des de fa anys, cada dilluns els espectadors de TV3 es reuneixen perquè és dia de "Crims". Ara bé, amb la quarta temporada, estrenada al mes d'abril de 2023, els seguidors del programa no han estat del tot satisfets. Moltes crítiques les ha

rebut el segon capítol de la temporada en qüestió, el cas de Jordi Comas, que ha tingut una durada de 3 capítols. Tot i que des del compte de Twitter de "Crims" ja es va avisar que el cas es desenvoluparia durant tres capítols, els espectadors han assegurat que el cas en si no dona informació per a la llarga durada que ha tingut. (Lozano, J, 2023). La majoria d'espectadors ha coincidit en què la història de Jordi Comas s'ha allargat massa, per acabar sense ser resolt.

Per la seva banda, la crítica de televisió i periodista Mònica Planas també critica la manera en què "Crims" allarga les històries, qualificant-la de desesperant (Planas, M, 2023). A més, com en crítiques anteriors de la periodista referents a altres casos, es queixa en la reiteració de les imatges de recurs "vam acabar de la imatge de l'aspersor per regar la gespa fins als nassos", sentència.

La primera part del capítol es van destinar 40 minuts a explicar la violència que va viure el matrimoni a casa seva, amb la viuda de Jordi Comas narrant-ho amb pèl i senyals. En aquesta primera part, la dona va mostrar tots els racons de la casa amb una gran generositat descriptiva. Seguidament, a la segona part es presenta a l'espectador els sospitosos; i en la tercera i última s'expliquen les investigacions i actuacions per descobrir als criminals però, finalment no es ressol el cas.

Mònica Planas considera que Carles Porta no va acabar posant llum a la foscor, a més de forçar la següent lectura pedagògica del capítol: "aquesta història és un exemple del que han de passar les víctimes en situacions com aquesta". Planas considera aquesta conclusió molt fràgil per un capítol que ha convertit el relat d'una viuda en un espectacle, a la vegada que la mort de Jordi Comas en un entreteniment truculent a la televisió pública. (Planas, M, 2023).

Conclusions

Al principi de la investigació, es plantejaven tres preguntes de recerca, a les que s'ha intentat donar resposta amb el treball present, a través de documentació i les entrevistes efectuades als membres de l'equip de "Crims" i experts en l'àmbit.

La primera pregunta: *quin ús se'n fa del true crime en l'àmbit audiovisual espanyol? El gènere està experimentant un boom (i l'ha experimentat en els últims anys)?* Podem observar que el gènere es troba en un moment d'auge i constant evolució pel que fa la seva trajectòria. Tenint en compte que des d'abans de l'any 2015 hi havia escasses produccions relacionades amb la crònica negra, el gènere ha augmentat de manera considerable així com la seva explotació. Encara que el true crime es va originar al voltant dels anys 60 als Estats Units, la seva trajectòria va molt més enllà, datant l'any 2014 el seu "boom" amb el pòdcast "Serial", de Sarah Koenig. No obstant, el gènere no arriba a Espanya fins l'any 2017, quan es comencen a emetre algunes produccions en radio i televisió.

En l'àmbit espanyol cal parlar d'un auge del gènere però pel que fa el seu consum. Cal remuntar-se a l'any 2021 amb produccions com "Lucía en la Telaraña" (RTVE) o "¿Dónde está Marta?" (Netflix), per parlar de produccions que han tingut renom. Pel que fa anys anteriors, cal esmentar "Lo que la Verdad Esconde: El Caso Asunta", estrenat l'any 2017 per Bambú Producciones i "El Caso Alcàsser", estrenat l'any 2019 a Netflix. Tots ells han fet referència a casos de crims reals que han tingut un impacte important en la societat espanyola, han reconstruït els fets i els episodis més durs que s'ha produït. No obstant, en l'àmbit radiofònic, gran part dels pòdcast que encara emeten actualment consten d'una trajectòria més extensa, així com la seva creació és anterior a l'any 2021. És el cas de "Juego de Asesinos" (2019), "Crims" (2018) o "Negra y Criminal" (2017).

Així doncs, podem parlar d'un "boom" del gènere, però no fixant-nos en la creació de continguts, ja que no hem presenciada una gran creació com la de l'any 2021. D'aquesta manera es podria anomenar un "boom passat". Tot i això, "Crims" es pot considerar una producció referent dins del true crime, a nivell espanyol i

català. El programa ha impulsat el gènere dins de diversos àmbits com la literatura, la televisió, la radio i les plataformes de vídeo sota demanda. Cal ressaltar que aquesta possibilitat de poder emetre les mateixes històries des de diverses narratives potencia el caràcter multiplataforma del gènere, i per tant, conclou que té una gran capacitat d'adaptació.

Seguidament i en relació a aquesta capacitat d'adaptació apareix la segona pregunta: *Quines diferències es poden trobar entre la manera de fer a ràdio i la de televisió? Què s'utilitza per a l'execució dels programes?.* Gràcies a les diferents entrevistes efectuades a membres de l'equip de "Crimis" i el testimoni de Maria Forga, podem entendre quina diferència hi ha entre l'àmbit radiofònic i televisiu, ja que tot i narrar la mateixa història, no tenen el mateix efecte en els espectadors. Per una banda, l'emissió en ràdio té un caràcter més íntim, en què és molt difícil caure en el sensacionalisme i la morbositat degut a que no hi ha el recurs de les imatges. En canvi, en l'àmbit televisiu calen diferents imatges de recurs, músiques per mantenir l'atenció de l'audiència. D'aquesta manera, les emissions en televisió són més sensibles a caure en el groguisme, a través de la reiteració d'imatges de recurs o de la sobre dramatització de les escenes.

També cal destacar la marca pròpia que ha aconseguit crear "Crimis", en ambdós àmbits; a la ràdio, destaca el bon ús auditiu que en fan, ja que la incorporació de la melodia inicial "You Want It Darker" vincula a l'espectador directament amb el programa. En el cas de la televisió, cal parlar sobre l'estil fosc i elegant que manté el programa amb les imatges de recurs, així com també l'ambient en què s'engloben els testimonis, com si fos un interrogatori, fet que ens situa directament en l'escena. Està clar que per dur a terme qualsevol mena de programa es imprescindible una història amb força i, una sèrie de recursos per narrar-la. En l'àmbit televisiu és necessari la presència de testimonis, músiques per acompanyar el relat, silencis i declaracions. Sense cap dubte, el què més destaca és com es combina l'àudio amb els recursos visuals.

En relació amb l'essencialitat dels protagonistes, és a dir, els testimonis i les seves declaracions, combinades també amb els recursos, tant d'àudio com visuals, neix la pregunta 3: *Quina relació hi ha entre "Crimis" i l'ètica periodística? Com és el tractament de les fonts d'informació?.* Si bé és cert que un punt fort

del gènere true crime és la capacitat de fomentar la imaginació i la capacitat d'endinsar a l'espectador en la història, cal tenir en compte el paper que juga l'ètica periodística en aquests casos, així com tenir present les línies vermelles que no s'han de traspassar. A partir de les diferents peces periodístiques podem concloure que sempre s'ha associat al gènere amb els dos conceptes de sensacionalisme i morbositat, que condueixen a una producció groga. No obstant, "Crims" sempre ha destacat per no entrar mai en aquest groguisme i no vulnerar els límits de l'ètica, a partir de produccions elegants i seguint el lema de les 3 erres: Rigor, respecte i ritme narratiu.

De fet, des de l'equip de "Crims" s'argumenta que en diversos casos ha calgut parar la gravació d'un capítol, ja que el programa no pretén violentar a l'espectador amb imatges de testimonis devastats, i, fins i tot, hi ha capítol que no s'han arribat a emetre davant la negativa dels familiars de les víctimes en els últims moments.

Tot i això, a les dues últimes temporades, coincidint amb l'auge d'audiència del programa, tant els espectadors com diferents periodistes, han percebut un augment del cinisme i del sensacionalisme que s'allunya del què entenem per "Crims". Els casos es dramatitzen més, mitjançant la reiteració d'imatges de recurs o bé utilitzant músiques terrorífiques sobre dures declaracions dels testimonis.

En definitiva, el gènere true crime té molta més trajectòria des que va arribar a l'estat espanyol i, és un gènere que està experimentant un auge pel que fa al seu consum, no en la seva creació. Pel que fa "Crims", és un contingut multiplataforma que permet escoltar el relat, en ràdio, i, posteriorment, a través de la televisió, posar cara i ulls a totes les persones implicades en cada un dels casos narrats. D'aquesta manera, no es busca un doble impacte en l'audiència, sinó que la finalitat és poder complementar la història al màxim possible. De la mateixa manera, cal ressaltar que l'objectiu de Carles Porta i el seu equip no rau en investigar els casos per poder-los resoldre, sinó que l'únic objectiu és narrar la història d'un crim real que ha generat una reacció a la nostra societat.

A partir d'ara, caldrà observar si "Crims" decideix posar rumb a un contingut més groc, deixant-se emportar per la fama i l'èxit aconseguits, o bé segueix tractant les històries des d'un punt de vista ètic i respectuós, tenint en compte sempre el rigor, el respecte i el ritme, per seguir posant llum a la foscor.

Bibliografia i Webgrafia

AIMC EGM. (s. f.). Recuperat de

<https://reporting.aimc.es/index.html#/main/radio>

Browder, L. 2010. "True Crime." In *The Cambridge Companion to American Crime Fiction*, edited by C. Nickerson, 205–228. Cambridge: Cambridge University Press. [\[Crossref\]](#), [\[Google Scholar\]](#)

Buesa, J. (2022, 14 desembre). Carles Porta explica el final de l'incident amb el 112: la mare, fora de perill. *En Blau*. Recuperat

de https://www.elnacional.cat/enblau/ca/televisio/carles-porta-mare-ambulancia-112-urgencia-foto_934005_102.html

Callol, M. P. (2022, 3 maig). El sensacionalisme creixent de «Crims» - Mònica Planas Callol. *Ara.cat*. Recuperat de

https://www.ara.cat/opinio/sensacionalisme-creixent-crims-monica-planas-callol_129_4359417.html

Callol, M. P. (2023a, març 21). Ètica i estètica d'un crim masclista - Mònica

Planas Callol. *Ara.cat*. Recuperat de https://www.ara.cat/opinio/etica-estetica-d-crim-masclista-monica-planas_129_4656771.html

Callol, M. P. (2023b, abril 11). Crims no posa llum a la foscor. *Ara.cat*.

Recuperat de https://www.ara.cat/media/ccma/crims-no-posa-llum-foscor_129_4673482.html

Calvet, E. (2020, 3 febrer). 6 coses que has de saber de "Crims", el "true crime" de TV3. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/crims/6-coses-que-has-de-saber-de-crims-el-true-crime-de-tv3/noticia/2987253/>

Calvó, S. (2020). Crims: el 'true crime' a la catalana importa també les ombres d'un gènere qüestionat. *Mèdia.cat - Observatori Crític dels Mitjans*. Recuperat

de <https://www.media.cat/2020/02/24/crims-el-true-crime-a-la-catalana-importa-tambe-les-ombres-dun-genere-questionat/>

Cárcela, R. R. (2011). *La información de sucesos: temática en prensa escrita*. Dialnet. Recuperat de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3934228>

Case Files: True Crime 2020. (s. f.). PublishersWeekly.com. Recuperat de <https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/new-titles/adult-announcements/article/82776-case-files-true-crime-2020.html>

Ccma. (s. f.-a). *Crims*. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/crims/noticies/>

Ccma. (s. f.-b). *Crims*. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/crims/temporada-4/>

Ccma. (2022, 13 maig). *Tres premis per a TV3 en la 27a edició dels Premis Zapping: «Crims», Carles Porta i «Efecte wow»*. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/premsa/tres-premis-per-a-tv3-en-la-27a-edicio-dels-premis-zapping-crims-carles-porta-i-efecte-wow/nota-de-premsa/3163764/>

Clausen, L. G., & Sijkær, S. A. (2021). When Podcast Met True Crime. *Leviathan*, 7. Recuperat de <https://doi.org/10.7146/lev.v0i7.125213>

Colaboradors de Wikipedia. (2023a). *Crims* (programa de televisió). *Wikipedia, la enciclopedia libre*. Recuperat de [https://es.wikipedia.org/wiki/Crims_\(programa_de_televisi%C3%B3n\)#Episodios_y_audiencias](https://es.wikipedia.org/wiki/Crims_(programa_de_televisi%C3%B3n)#Episodios_y_audiencias)

Colaboradors de Wikipedia. (2023b). *Literatura de cordel*. *Wikipedia, la enciclopedia libre*. Recuperat de https://es.wikipedia.org/wiki/Literatura_de_cordel

Contributors to Wikimedia projects. (2023). Crims (programa de radiotelevisió). *Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure*. Recuperat de https://ca.wikipedia.org/wiki/Crims_%28programa_de_radiotelevisi%C3%B3%29

De Cervantes, B. V. M. (s. f.). *Temas y motivos tradicionales en pliegos de cordel (Siglos XVIII y XIX)*. Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes. Recuperat de <https://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/temas-y-motivos-tradicionales-en-pliegos-de-cordel-siglos-xviii-y-xix/html/>

Delclós, T., & Delclós, T. (2020, 7 maig). Carles Porta: “Som una societat que menysté la víctima”. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/cat/2020/05/07/cultura/1588842448_407714.html

Estadísticas del consumo de podcast en español (2022). (s. f.). Recuperat de https://www.ivoox.com/_ik_observatorio2022_1.html#s1

Europa Press. (s. f.-a). *El consumo de pódcast en España se duplica en un año y un 42,5% de los usuarios los escucha a diario*. europapress.es. Recuperat de <https://www.europapress.es/portaltic/internet/noticia-consumo-podcast-espana-duplica-ano-425-usuarios-escucha-diario-20220906131951.html>

Europa Press. (s. f.-b). *El consumo de pódcast en Spotify crece un 106% en el último año en España*. europapress.es. Recuperat de <https://www.europapress.es/portaltic/internet/noticia-consumo-podcast-spotify-crece-106-ultimo-ano-espana-20220929104401.html>

¿Fue el Caso Alcásser el nacimiento del sensacionalismo español? – Contenidos elaborados por los alumnos de 4º d Periodismo en la asignatura Ética Periodística. (2022, 18 decembre). Recuperat de <https://eticaperiodistica.uva.es/2022/12/18/fue-el-caso-alcasser-el-nacimiento-del-sensacionalismo-espanol/>

Fumanya, J. R. (2020, 5 febrer). Carles Porta: «Si parles d'un assassí en sèrie, tothom pensa en els Estats Units; doncs no, és a Olot». *VilaWeb*. Recuperat de <https://www.vilaweb.cat/noticies/entrevista-carles-porta-crims-tv3/>

García-Marín, David (2019): "La radio en pijama. Origen, evolución y ecosistema del podcasting español". *Estudios sobre el Mensaje Periodístico* 25 (1), 181-196.

Garcia, S. G. (2020, 2 febrer). Carles Porta: "El Brito també va demanar perdó. . . a la seva manera" *CCMA*. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/crims/carles-porta-el-brito-tambe-va-demanar-perdo-a-la-seva-manera/noticia/2988651/>

Gómez, R. G., & Gómez, R. G. (2019, 23 juny). Lecciones del 'caso Alcàsser'. *El País*. Recuperat de https://elpais.com/cultura/2019/06/22/television/1561229068_806796.html

Hyman, D. (2021, 2 novembre). The Case Against Adnan Syed Director Amy Berg Picked Up Where Serial Left Off. *Esquire*. Recuperat de <https://www.esquire.com/entertainment/tv/a26684334/the-case-against-adnan-syed-amy-berg-interview/>

Luna, J. A. (2019, 19 març). «Serial», el exitoso podcast que reabrió un caso de asesinato y que ahora HBO retoma en un documental. *elDiario.es*. Recuperat de https://www.eldiario.es/cultura/cine/serial-exitoso-asesinato-hbo-documental_1_1641890.html

Marinero, I. (2019, 5 febrer). Del caso Asunta a Alcàsser: por qué nos encantan las historias basadas en crímenes reales. *ELMUNDO*. Recuperat de <https://www.elmundo.es/papel/historias/2019/02/05/5c58812321efa0156e8b458b.html>

Negocios, B. (2021, 10 febrer). El true crime gana fuerza en el streaming. *BAE Negocios*. Recuperat de <https://www.baenegocios.com/cineyseries/El-true-crime-gana-fuerza-en-el-streaming-20210210-0061.html>

Observatorio iVoox 2022.pdf. (s. f.). Google Docs. Recuperat de <https://drive.google.com/file/d/1xzBVL-Wr-JSJPLMN6FP5DIGJwinRsthc/view?pli=1>

Peláez, A. (2023, 18 abril). L'audiència de TV3 dicta sentència amb «Crims»: la xifra més sorprenent. *Catalunya Diari*. Recuperat de <https://catalunyadiari.com/actualitat/audiencia-tv3-dicta-sentencia-crims-xifra-sorprenent>

Productions, S. (2022, 5 octubre). 'Serial': Season 1. *The New York Times*. Recuperat de <https://www.nytimes.com/2022/09/20/podcasts/serial-adnan-syed.html>

Ràdio, R. C. (2022, 10 novembre). Carles Porta recull el Premi Ondas al Millor Programa de Ràdio per "Crims" CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/catràdio/crims/carles-porta-recull-el-premi-ondas-al-millor-programa-de-radio-per-crims/noticia/3130194/>

Ràdio, R. C. (2023, 10 febrer). "Serial": el podcast que va disparar el true crime i va donar un gir al cas d'Adnan Syed. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/catràdio/crims/serial-el-podcast-que-va-disparar-el-true-crime-i-va-donar-un-gir-al-cas-dadnan-syed/noticia/3209196/>

Redacció. (2022, 20 setembre). El famós podcast "Serial" aconsegueix anul·lar la cadena perpètua per un crim de fa 23 anys. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/324/el-famos-podcast-serial-aconsegueix-anullar-la-cadena-perpetua-per-un-crim-de-fa-23-anys/noticia/3185339/>

RTVE.es. (2022, 21 desembre). ¿Por qué ha explotado en 2022 el género del 'true crime'? RTVE.es. Recuperat de <https://www.rtve.es/television/20221221/genero-true-crime-series-documentales-2022/2412583.shtml>

Sherrill, L. A. (2020). The “Serial Effect” and the True Crime Podcast Ecosystem. *Journalism Practice*, 16(7), 1473-1494. Recuperat de <https://doi.org/10.1080/17512786.2020.1852884>

Terán, B. (2019, 16 setembre). Las malas prácticas televisivas del caso Alcásser que siguen vigentes y cómo se disfrazan. *La Información*. Recuperat de <https://www.lainformacion.com/opinion/borja-teran/las-malas-practicas-televisivas-del-caso-alcasser-que-siguen-vigentes-y-como-se-disfrazan/6506762/>

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (1998, 20 juliol). *Thomas Deloney* | *English writer*. Encyclopaedia Britannica. Recuperat de <https://www.britannica.com/biography/Thomas-Deloney>

True-crime noun - Definition, pictures, pronunciation and usage notes | Oxford Advanced Learner's Dictionary at OxfordLearnersDictionaries.com. (s. f.). Recuperat de <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/true-crime?q=true+crime>

Tv. (2023a, gener 27). *Kevin* [Vídeo]. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/crims/kevin/video/6156711/>

Tv. (2023b, març 24). *Marina Ruiz* [Vídeo]. CCMA. Recuperat de <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/crims/marina-ruiz/video/6209376/>

Zurro, J. (2021, 14 octubre). Explicando el fenómeno true crime: por qué nos enganchan tanto las series del género criminal. *El Español*. Recuperat de https://www.elespanol.com/series/20210311/explicando-fenomeno-crime-enganchan-series-genero-criminal/564944174_0.html

Annexos

Annex 1. Entrevista a Tura Soler, col·laboradora “Crims”.

Publicada el 13 d'abril de 2023 a INSIGHTS

(<https://www.insights.cat/2023/04/13/tura-soler-crims-ha-aconseguit-que-els-adeptes-a-la-cronica-negra-surtin-de-larmari/>)

WRITTEN BY NÚRIA PERERA • 13 D'ABRIL DE 2023 • 09:41 • DESTACADA, DIÀLEGS

Tura Soler: “Crims ha aconseguit que els adeptes a la crònica negra surtin de l’armari”

Una entrevista de Núria Perera Gonzalez.

Captura de pantalla de l'entrevista a Tura Soler publicada a INSIGHTS

Tura Soler: “Crims ha aconseguit que els adeptes a la crònica negra surtin de l’armari”

Tura Soler, llicenciada en Ciències de la Comunicació, és periodista de successos i investigació que ha relatat a les pàgines d'El Punt Avui molts dels grans casos de la crònica negra de Catalunya. Destaca la seva feina en el cas del segrest de Maria Àngels Feliu i sobre Joan Vila, l'assassí geriàtric d'Olot, així com la seva

investigació en els crims del Pantà de Susqueda. També és col·laboradora al programa Crims, tant a Catalunya Ràdio com a TV3.

Perquè periodisme?

A l'hora de decidir la carrera tenia dubtes entre periodisme o dret. Al final em vaig decantar pel Periodisme i, com que he anat a parar a la matèria de successos policial i judicial, d'alguna manera he estat autodidacta amb tema dret, llavors des del periodisme he pogut tocar una mica de tot.

P: En quin moment comença a interessar-se per la crònica negra?

R: M'hi vaig veure una mica abocada. Jo arribo al El Punt Avui com a becària i em preguntem a quina secció m'agradaria anar. Jo no sé ben bé què dir, però en aquell moment no ho tenia massa clar i vaig dir esports, però automàticament em van dir que faltava gent per cobrir successos i allà em van posar. Allà vaig començar a batallar una mica amb el periodisme d'investigació, a tractar policies, guàrdies civils, a rebre un moc ben donat, és a dir, encara que siguis periodista et responen si volen. El fet és que em va començar a apassionar una mica el repte de que estava en la matèria en la que costa treure les informacions, era com un al·licient.

P: Com definiria el periodisme de successos?

R: Per mi és el més apassionant i el que té la particularitat de que els temes de successos són aquells que tothom vol llegir, però ningú vol ser-ne el protagonista. D'alguna manera és una matèria que, fins fa poc, hi havia una certa vergonya al reconèixer ser consumidor del gènere, quan en realitat són els temes més llegits. **Crims d'alguna manera ha aconseguit que els adeptes a la crònica negra surtin de l'armari**, tot i que la crònica negra no deixa de ser una crònica històrica, sempre dic que els 90 són la base dels historiadors del futur; nosaltres deixàvem escrit el què estava passant, el dia a dia de la nostra societat, del carrer, de les famílies... **explicant les històries de la mort realment estem explicant històries de la vida.**

P: Quina importància tenen les fonts en aquest periodisme?

R: Bàsica. Hi ha les fonts oficials, que són aquelles que teòricament et donen de beure però, t'obren i et tanquen l'aixeta en funció del què ells creguin oportú i, avui en dia que tothom està envoltat de gabinets de comunicació, els periodistes ens trobem amb fonts molt interessades, que, d'alguna manera et bombardegen amb aquells temes que ells volen vendre fins que el periodista no té capacitat de poder aprofundir en cadascun dels temes i decidir quin és el que interessa. El que has d'aconseguir és la confiança de les fonts. Llavors hi ha totes les altres fonts, ja que sovint les oficials t'arriben fins o t'arriben.

Avui en dia els periodistes ens trobem amb altres limitacions: el tema del dret a la intimitat o la llei de protecció de dades, per exemple. Tot això són barreres t'impedeixen a donar totes les dades d'aquella informació. A ningú se li acudiria dir que se li ha donat un premi literari a tal persona i no posar qui ha estat el protagonista, no? doncs el mateix passa amb les informacions de successos, sempre i quant no es traspassin els límits imposats pel sentit comú. Si no dones la informació de l'afectat d'una notícia tampoc pots donar posteriorment la seva versió.

P: Quins passos ha de seguir el periodista en una investigació?

R: Parlar amb totes les parts i, jo crec que és molt important, trepitjar el carrer. És molt important també anar a l'escenari dels fets. Si no hi vas, la realitat quan te l'expliquen és molt diferent. Si tu vas sobre el terrenys, veus les coses molt diferents. Ara els periodistes es veuen obligats a complir amb la immediatesa i ser els primers en donar la notícia, això fa molt difícil aconseguir una informació acurada i contrastada. Jo tinc la sort de poder destinar el meu temps a anar allà on vulgui i fer el que vulgui.

P: Com és el seu dia a dia a Crims?

R: La meva feina a Crims, com a col·laboradora, és proposar-li temes a en Carles. Un dels temes proposats dels que em sento més orgullosa d'haver proposat és el de La Noia de Portbou, que al final es va aconseguir el què semblava impensable: posar-li nom al cap de 32 anys. Llavors jo busco documentació del que jo tinc, puc recuperar també contactes, protagonistes de cada una de les històries. Hi ha un dia determinat que a mi em diuen que gravem

a plató. **Jo faig l'aportació, diguéssim, de la matèria primera dels casos,** i després hi poso la meua veu i imatge en allò que jo he intervingut.

P: Com neix la col·laboració amb Crims?

R: En Carles Porta el conec de fa molts anys, ell havia fet de periodista a El Segre quan jo treballava a El Punt fent informació en premsa local, per tant ja teníem alguna connexió. Fa cosa d'alguns anys en Carles apareix amb el projecte de Crims i, sap que joestic aquí. Així doncs, em ve a buscar i em demana col·laboració, buscant temes importants que hagin passat a la meua zona. Ell a més de que jo el documentés també volia que hi posés la veu a la ràdio. Després arriba la televisió i ell continua amb la mateixa intenció, de que jo hi sigui. Ja es veu, primer a la ràdio i, posteriorment a la televisió, que el tema enganxa moltíssim. Jo particularment me'n adono quan, després de tres dècades picant pedra al diari, una petita aparició a un capítol de Crims em dona més projecció que tota aquesta carrera al llarg dels anys.

P: El programa també s'emet per ràdio. De fet, va començar només en aquest format. Per què creu que "posar llum a la foscor" ha tingut tant èxit a la televisió?

R: Penso que deu ser un cúmul de coses. Primer de tot que està molt ben fet, els casos són molt bons i enganxen molt. **La veu d'en Carles Porta enamora a la gent.** Jo fins i tot quedo meravellada de que el programa despertí passions. Crec que ara al gent ha descobert aquestes històries, que estan molt be explicades, amb les imatges i els protagonistes, cosa que agrada, perquè al públic li agrada conèixer i que li expliquin els fets amb aquesta fórmula tan directa que s'utilitza. **Crims ha revolucionat la història de la crònica negra i ha revaloritzat la feina dels periodistes de successos.** Ha tingut la funció d'acostar el periodisme a la gent.

P: Creu que es tendeix a frivolitzar la mort?

R: No. És evident que el tema de la mort és molt important i que interessa moltíssim des de la distància, tot i que no crec que sigui per una qüestió de frivolitzar-la, almenys des del punt de vista dels que fem periodisme. **Nosaltres el que fem és humanitzar les víctimes.** Com que el dret a la informació queda

“estancat” per tots els altres drets, sovint les víctimes acaben sent un número, i això és deshumanitzar-les. El que intentem és explicar qui era la víctima i en quines circumstàncies havia esdevingut la tragèdia.

P: Creu que en aquest país s’aposta per aquest tipus de periodisme?

R: Sí. La prova és que fins i tot el propi Crims s’està versionant per altres plataformes. Jo vaig estar a Madrid, gravant per *Cuarto Milenio* per el tema del Pantà de Susqueda, i realment els periodistes d’allà i la gent de producció et comentava “¡pero qué bien el programa Crims!”. **El programa ha travessat fronteres**, vull dir, des d’allà ens miren com un producte molt bo.

Annex 2. Entrevista a Anna Punsí, directora de contingut de “Crims”.

Publicada el 27 d’abril de 2023 (<https://www.insights.cat/2023/04/27/anna-punsi-lespectador-de-crim-empatitza-amb-els-casos-perque-son-propers/>)

Anna Punsí: “L’espectador de ‘Crims’ empatitza amb els casos perquè són propers”

Entrevista de Núria Perera González.

Anna Punsí i Lladó (Vilafant, 1978) és una periodista especialitzada en successos i tribunals. Va començar a fer

Captura de pantalla entrevista Anna Punsí publicada a INSIGHTS

Anna Punsí: “ha de ser emocionant i emotiu, però no ha de ser tràgic”

Anna Punsí i Lladó (Vilafant, 1978) és una periodista especialitzada en successos i tribunals. Va començar a fer ràdio a Ràdio Vilafant iniciant la seva trajectòria professional a Ràdio Girona com a corresponsal a l'Alt Empordà. Des del 2005 s'especialitzà en la crònica de successos i tribunals. Després passà a treballar a la SER Catalunya des de Barcelona, on és l'encarregada dels assumptes relacionats amb els temes policials i judicials de la capital catalana. Ha col·laborat amb El Periódico i l'Ara, el Setmanari de l'Alt Empordà i Ràdio Vilafant. El 2021, va deixar la SER per incorporar-se a la productora de Carles Porta, director del programa Crims de TV3.

P: Anna Punsí és per molts un referent del periodisme de successos. Seguint el seu compte de Twitter, es fa evident que és sempre de les primeres a publicar l'última hora dels successos a Catalunya. Com se n'assabenta tan de pressa?

R: Bé, fa molts anys que em dedico a això. El 2004 vaig començar a fer successos, sobretot a la SER a Girona, i després vaig anar a treballar a Barcelona. Des del 2009, soc allà cobrint la secció de successos i tribunal. És una feina i una secció que impliquen picar pedra. A poc a poc, a mesura que vas als llocs vas fent una petita xarxa i clar, amb el pas dels anys, és més gran. Al final, si la gent veu que sempre estàs allà, que és una feina que t'agrada i que respons en el moment que hi ha notícies, confien en tu. L'aparició de Twitter em va ajudar bastant, perquè hi ha molta gent que m'escriu per privat, de manera que jo puc contrastar la informació amb les fonts oficials i publicar la notícia.

P: Considera que és addicte a l'actualitat o hi ha moments en què se'n pot desvincular?

R: És impossible desvincular-te. Soc molt addicte a l'actualitat, ho reconec. Ara estic fent 'Crims', des de fa un any i mig. I els casos que tractem al programa són antics; molts d'ells els vaig cobrir en el seu moment, però ara hi trobo matisos i diferents punts de vista, de manera que podem aprofundir. Però a mi, el que em dona adrenalina i em genera ganes de seguir és el dia a dia, tot i que també he de reconèixer que cada vegada ho faig menys. I a mesura que això passa, també et costa una mica més: Com que no estàs tant al dia i no pots anar als llocs, et

perds algunes històries. De totes maneres, segueixo molt en contacte amb els periodistes i companys que estan al peu del canó.

P: Quina importància tenen les fonts en aquest tipus de periodisme?

R: Les fonts són la base; sense elles no vas enlloc. Pots publicar la informació oficial perquè, tard o d'hora, els Mossos acaben enviant una nota de premsa quan hi ha un homicidi. El què passa és que hi ha successos importants que passen en ciutats grans com Barcelona i és molt difícil que passi desapercebut. Et pots basar en la nota de premsa, que acabaran fent quatre ratlles en què amb prou feines diuen res. Ara bé, si tu treballes per al teu públic, en el sentit dels teus oients o els teus lectors, intentes donar el màxim. I aquí, les fonts juguen un paper fonamental.

P: En quin moment comença a interessar-se per la crònica negra?

R: T'he de dir que mai m'havia plantejat fer aquest tipus d'informació. Quan vaig ser corresponçal de la SER a l'Empordà ho cobria tot. Sí que és veritat que sempre m'ha agradat molt tot allò que implica acció, com les manifestacions on hi ha batussa, però no m'ho plantejava com a tal. El 2004, el meu cap d'informatius, en Ramón Iglesias, em va proposar fer successos. Tenia 25 anys i a poc a poc vaig anar teixint relacions. Cada vegada t'agrada més, t'especialitzes més i quan arriba una història ja tens experiència i et pots avançar a la resta. Això em dona adrenalina i he d'anar amb compte, perquè anar de premsa et pot fer cometre errors. No s'ha d'oblidar el mètode i contrastar la informació.

P: Aquesta adrenalina l'ha impulsat a deixar la SER per sumar-se a l'equip de 'Crims' i dedicar-se al gènere del true crime?

R: No, justament al contrari. Vaig deixar la ràdio perquè notava que m'estava començant a passar factura pel que fa a la salut. El problema d'aquesta feina és que no tens mai prou; no s'acaba mai i tampoc es valora. En Carles Porta em va oferir treballar a 'Crims' i el què m'oferia em va semblar interessant. A més, el programa funcionava prou bé i vaig pensar que era el moment de fer el canvi. També és cert que durant la pandèmia vam fer molt teletreball, i això provoca que t'allunyis dels companys i de l'equip; de manera que aquell lligam emocional

amb la gent amb qui has treballat tants anys es va debilitant i no et condiciona tant marxar. Crec que el meu cor va sentir que era el moment.

P: Quins passos segueix 'Crimis' per escollir un cas, documentar-se, fer el guió, el rodatge i acabar emetent el capítol?

R: Soc la directora de contingut i, bàsicament, em dedico a això: a triar els casos, consensuar-los una mica amb l'equip i repartir-los. A l'hora d'escollir-ne un, fem una anàlisi en funció de si té girs narratius, si creiem que té enrevessament i si podem anar més enllà. No els pensem amb l'opció de resoldre'l ni res, sinó **que narrativament funcioni**: que tingui un plantejament, un nus i un desenllaç. En resum, que requereixi una investigació que el faci interessant. Un cop hem analitzat tot això, ens documentem, busquem el sumari i la sentència. A partir d'aquí, si és el cas de televisió, busquem imatges i consultem l'arxiu de TV3, entre altres. Després, contactem amb els protagonistes; a continuació, els citem; sigui a l'estudi de ràdio o al plató, i fem les entrevistes. Sempre amb la idea que no ens expliquin estrictament els fets, sinó que també revelin la part humana.

P: Com és el procediment radiòfonic i el televisiu?

R: Un cop està tot gravat, es treballa diferent per cada format. Si és a ràdio, es fa un guió escrit d'unes 40 pàgines. En el cas de la televisió, el guionista disposa d'un màxim de 10 entrevistes que s'editen amb l'Adobe Premiere Pro. Només amb les declaracions de les persones i els off d'en Carles veus si el capítol funciona o no. Un cop està tot construït, la productora Goroka s'encarrega de posar-ho tot bonic, posar les imatges de recurs i, a més, els b-rolls, que són imatges boniques per crear l'atmosfera. Després, també s'afegeixen les imatges de ficció, que són des d'un punt de vista més simbòlic i que construeixen l'estètica de 'Crimis'. Una estètica amb un punt elegant, amb els plans molt tancats, sense gaire *acting* i sempre molt fosc. Simplement, creiem que aquesta estètica és resolutiva i de bon gust.

P: El programa també s'emet per ràdio. De fet, va començar només en aquest format. Per què creu que "posar llum a la foscor" ha tingut tant èxit a la televisió?

R: Crec que és tot, perquè també funciona molt bé a la ràdio. Penso que l'èxit es deu a com estan explicades les històries, que t'enganxen, vols saber què ha passat i, com a espectador, vols fer les teves pròpies deduccions. És com si estiguessis llegint una novel·la negra. Crec que el valor afegit que té 'Crims' és que estem parlant de casos propers i l'espectador empatitza amb les víctimes perquè pot arribar a posar-se a la seva pell.

P: Creu que socialment es tendeix a frivolitzar sobre la mort?

R: No, frivolitzar la mort, no. Perquè crec que la gent té por. Em trobo persones que volen veure-hi sang i fetge i d'altres que han de dormir acompanyades després d'un capítol. Penso que si es frivolitza amb la mort o s'incorpora un punt d'humor és perquè és necessari, perquè si no seria massa tràgic... De fet, em consta que periodistes que treballen en el món de successos o policies fan humor negre de la mort. Crec que la gent que frivolitza a xarxes, com Twitter, no és que ho faci sobre la mort o les víctimes, sinó sobre els personatges que surten. Al final, el programa s'ha convertit una mica en un fenomen i quan això passa, es descontrola una mica. Sempre dic que nosaltres creem el programa, però un cop s'emet, ja no depèn de nosaltres. Em refereixo al fet que cadascú ho interpreta a la seva manera.

P: Com aconseguix el programa, que narra assassinats reals, no caure en el morbo?

R: Crec que moltes vegades confonem morbo amb curiositat. Per mi morbo seria que després de l'emissió d'un capítol, on no s'ha ensenyat cap cadàver, la persona vagi a Google a buscar la cara del mort. Però, per exemple, dir que una víctima tenia 60 punyalades és una descripció de què va passar, i moltes vegades és una manera de dir també el motiu que tenia l'autor per donar aquestes punyalades. La nostra màxima és que si el que vols ensenyar explica alguna cosa de què ha passat, doncs ho ensenyem. Deixem de posar moltes coses, som molt curiosos sobretot amb les declaracions. A mi, per exemple, em violenta molt veure una persona plorant. Llavors, si això passa, parem la gravació fins que aquell testimoni està millor. Sí que ha de ser emocionant i emotiu, però no ha de ser tràgic, perquè la mort o el crim en si ja ho són per si sols.

Penso que el morbo té molt a veure amb la repetició d'imatges, com és el cas de la guerra, que després tants cadàvers, ja no t'afecta i et tornes fred. A 'Crimis' és com es construeix cada capítol, com expliques els fets i quins adjectius fas servir. En Carles, que sempre té molta cura amb això, mai fa servir adjectius com "terrible" o "esgarrifós".

P: Quines creu que són les claus per a fer un bon periodisme d'investigació i arribar a descobrir nexes que la policia no havia estat capaç de trobar, com en el cas de 'La noia de Portbou'?

R: La clau és que t'interessi molt el tema, fins al punt de que t'impliquis molt i necessitis saber més i més. També, com a periodista, que no et faci por trucar a totes les portes perquè en pots obtenir informació o no, però no intentar-ho és molt pitjor. Establir el màxim de xarxa possible, també és important i analitzar molt bé el cas i veure fins on no ha arribat l'altra gent. Nosaltres, per exemple, en el cas de 'La Noia de Portbou' el tema d'Àustria no l'havia tocat ningú. Es tracta de posar tots els elements junts i veure què s'ha mirat i què no per fer-te moltes preguntes per aconseguir estirar fils.

P: Creu que en aquest país s'aposta per aquest tipus de periodisme?

R: Depèn què entenguis per periodisme de successos. Si em parles d'un periodisme de successos lligat a la investigació, crec que no perquè no hi ha recursos. Les redaccions cada vegada són més primes, cada vegada es pot anar a menys als llocs i això és la clau. No hi ha diners i investigar és car. Això també frustra els periodistes. A l'Estat, hi ha programes del tipus 'Equipo de Investigación', que, des del meu punt de vista, és més efectista que real perquè genera tensió a l'espectador amb imatges de persecucions, però sense deixar veure mai que acaba de passar. Nosaltres tampoc és que fem molta investigació. Al final, la que fem és per trobar documentació i per saber ben bé com va anar la història; així com aconseguir tots els testimonis i que ens expliquin què va passar. Crec que s'aposta per un periodisme de successos que mostri imatges impactants i doni visites. Interessa perquè ven i perquè agrada. **El problema és quan els successos es converteixen en salsa rosa.**

Annex 3. Entrevista a Óscar Rodríguez, productor executiu de True Crime Factory, productora de “Crims”.

Óscar Rodríguez: “Crims és una peça d’orfebreria, és artesanal”

El projecte True Crime Factory neix sota la batuta de Carles Porta, que s’encarrega de dirigir, crear i supervisar tots els productes audiovisuals de la casa. Óscar Rodríguez n’és el productor executiu, és la mà dreta de Carles Porta i productor de tots els projectes de l’empresa.

P: En línies generals, en què consisteix la feina d’una productora?

R: Dissenyar els projectes o formats bàsicament. Després s’ha de vendre el projecte i, si la venda és positiva, començar a fer la producció, amb tot el que comporta. És a dir, fer el calendari de producció, els pressupostos, complir les dates d’entrega, entre altres. Cal complir amb tota aquesta dinàmica i, depenent del projecte cal anar a un ritme o a un altre. No és el mateix fer un concurs diari que fer un Crims. A mi m’agrada dir que **Crims és una peça d’orfebreria, és més artesanal**, depèn de molts factors i s’ha d’anar amb una mica més de cura que en altres produccions.

P: En el cas de True Crime Factory, quina és la característica principal o el tret diferencial amb altres productores?

R: Ens centrem molt en el gènere del true crime i, especialment, en la part de creació i supervisió del contingut, així com del story telling. Tot el que seria la producció integral del projecte. Goroka s’encarrega més de la part visual i de l’execució de la producció sobre el terreny. Nosaltres ens centrem molt en la creació del guió, l’arxiu, els testimonis, tot el que seria una mica el nucli del contingut.

P: Per què aquest interès en el gènere de True Crime?

R: Diguem-ne que és “divertit”. El Carles porta més de 20 anys treballant true crime, especialment amb Tor. Hem tingut un recorregut venent Tor i tenint diferents percepcions per part dels clients sobre el que és Tor i el què era el true crime. Arriba un punt que el gènere esclata a Estats Units, tant en pòdcast com

en format audiovisual i, a partir d'aquí nosaltres veiem que això ja portem anys fent-ho. Tornem a picar la porta de la Corpo: primer amb el pòdcast de Catalunya Ràdio i després traslladant-lo a la televisió i, en aquest cas, tenint en compte l'explosió del gènere als EEUU, si que hi ha una bona rebuda i comencem a executar-ho.

Per això et dic que ho trobem "divertit", perquè nosaltres fa molt de temps que anem treballant amb true crime, el què passa és que, com sempre, depens del moment i la percepció social que hi ha. En un moment determinat, hi ha un refinament del què és la crònica negra i es converteix en un gènere en què s'explica una història de crònica negra amb una narrativa més propera a la ficció. En aquest punt és on nosaltres entrem.

P: Creu que és el gènere que interessa més al públic?

R: Com a mínim és un dels gèneres que més interessa al públic sense cap dubte. Pel que ens estan dient, sempre som dels podcasts més escoltats, de les ficcions i no-ficcions més vistes... vull dir que és un fet objectiu el fer aquesta afirmació.

P: Tal i com diu a la seva pàgina web, True Crime Factory produeix contingut seguint les tres R (Rigor, Respecte i Ritme Narratiu). Em podria explicar una mica en consisteix cada una d'elles?

R: El **rigor** bàsicament es tracta de no inventar ni jutjar res; és a dir, nosaltres no opinem sobre els casos, sinó que fem una feina molt meticulosa de documentació per no explicar coses que realment no hagin passat. No reficcionem ni inventem els casos, tot està basat en evidències, fets, sumaris... Això és el rigor que intentem aplicar.

El tema del **respecte** és obvi, no volem entrar al groguisme del sensacionalisme i la morbositat. Si entrem en algun detall d'aquest caire, primer, intentem suavitzar-lo al màxim i, segon, és perquè té alguna rellevància per la història. El respecte és per les víctimes i els familiars, ja que estem narrant un dels pitjors dies de la seva vida. El que intentem és no reviure traumes i, fins i tot, intentem tancar ferides o ajudar a fer-ho. A vegades, hem tingut gent que ens ha dit que no volia emetre el cas a l'últim moment, i no l'hem emès.

Pel que fa el **ritme narratiu** és una mica el story telling, que no sigui una crònica, sinó que sigui més aviat una narració de ficció, però sempre respectant les altres R. Partim de la realitat i construïm la història, aquí és on està el repte: no podem inventar recursos per donar aquest ritme, sinó que l'hem de construir amb el que tenim.

P: A què creu que es deu l'auge del true crime?

R: És un gènere interessant del que es desprenen moltes teories. La primera i la fàcil, que per mi és la menys efectiva, és la del morbo. Som morbosos i per satisfer aquesta morbositat ja hi ha hagut molts continguts que no han tingut aquest creixement com el true crime. Llavors, crec que es deu més, en primer lloc, a que s'explica una història real com si fos de ficció, si el ritme es bo i la història atrapa, l'espectador la segueix. En segon lloc, es tracten temes de naturalesa humana que ens toquen a tots, com la proximitat també té un paper important; fins ara hi havia molt crim americà. En tercer lloc hi ha la por, Crims et retracta fets de la vida normal que li poden passar a qualsevol. Per últim hi ha el punt de detectiu per part de l'espectador, és a dir, d'anar lligant caps al llarg de la història. Tot aquest mix de condicions és el que fa que a la gent li interessi el true crime.

P: S'aposta per aquest gènere a l'Estat?

R: Cada vegada més, per tendència vinguda de l'estranger, ja que a Espanya no som grans inventors de formats, sinó que més aviat som importadors. A més, crec que de cara al futur s'anirà especialitzant com passa amb tots els gèneres. El True Crime interessa també perquè és un reflex de la societat, té una perspectiva sociològica i, tot això generarà aquesta especialització, buscar diferències, que no tot sigui el mateix.

P: A la pàgina web es defineix el terme "truecrimers", què significa?

R: "Truecrimer" és aquell que viu el true crime de la manera que sigui. Nosaltres el vivim més des del punt de vista de la producció. "Truecrimer" pot ser qualsevol que li agradi el gènere, que tingui una inquietud pel true crime en general.

P: Com és produir 'Crims'?

R: Llarg, difícil, una bogeria important i on cal anar amb molta cura i precisió. És un producte artesanal, no és industrial. Això sovint genera un problema amb l'audiència, perquè el consum és antagònic a la producció. El consum seria: dona'm més; i la producció requereix molt temps i molta dedicació per fer bé un contingut de true crime. La complexitat que té ens porta a que no hi hagi dreceres per fer-ho més ràpid, sinó que realment ho has de treballar d'aquesta manera. És un programa molt complicat, molt seqüencial i molt dependent de molta gent, amb un material que no es fàcil d'aconseguir i, on el ritme narratiu no es pot perdre. Depèn de tants factors que cada capítol es produeix de manera diferents als altres.

P: Quin és l'element essencial que caracteritza 'Crims'?

R: La combinació de les 3 R, l'aspecte visual excel·lent que té, és a dir, la factura final de producte que és el que el fa un producte diferenciat. En general, és la suma de tots els factors, no puc dir un sol element clau. Segurament és com la recepta de la Coca-Cola, el mix de tots els ingredients els fan ser productes únics.

P: Qui estableix les directrius al produir un capítol?

R: És feina d'equip, però evidentment, qui porta la veu cantant és Carles Porta. Ell és qui ha de donar la pinzellada i ha de beneir el producte. La seva participació depenent del cas és més gran o més petita, però està ficat en tots els capítols. Carles Porta és el pare i l'inspirador del tema.

P: Recorda la producció d'algun capítol que especialment l'hagi marcat?

R: Més que marcar hi ha reaccions que et marquen. L'agraïment d'un familiar que et digui que finalment ha tancat el cercle. Això és molt enriquidor. En la producció estàs tan capficat amb mal de caps que cal resoldre, que amb les reaccions a posteriori o durant el programa, de professionals autoritzats també, que et diguin que està ben fet, això potser és un reconeixement més enriquidor que el fet de que un capítol et marqui més o menys.

A més, em sembla injust dir que un capítol m'ha marcat més que un altre, tots els capítols els vivim en diferent mesura i amb diferents visionats. A partir d'aquí si que hi ha capítols que han tingut més transcendència o ressò.

P: És fàcil caure en la morbositat alhora de generar aquest tipus de contingut?

R: Des del punt de vista humà, nosaltres portem dins el morbo, tot i que m'agrada més referir-me a la curiositat. Aquesta curiositat la portem des de nens i l'anem perdent a mida que creixem. El morbo és aquell punt on preguntes coses que tampoc necessites saber i vas una mica més enllà. Caure amb això, des del punt de vista humà és relativament fàcil. Des del punt de vista de producció, depèn. Depèn de l'enfocament, del perfil de gent, de la directriu que tinguis marcada. Crec que és difícil que nosaltres caiem en el morbo, simplement perquè tenim tan clar el què volem explicar, que només mostrem detalls delicats quan realment té importància per entendre la narració del cas.

P: 'Crims' va començar a la ràdio i s'ha plasmat a la televisió i en llibres, podríem parlar d'una difusió multiplataforma?

R: Si. És multiplataforma, però és natural. No és un pla per fer una expansió multiplataforma, sinó que tot segueix molta naturalitat: es comença en format radiofònic i, el següent pas natural és adaptar-ho al format audiovisual. Després venen de l'editorial, tenint en compte que Carles Porta té una trajectòria literària de fa molts anys, per tant el natural seria plasmar això en un llibre. Fixa't que tot ve donat per la potència del relat. El ritme és el que fa que sigui convertible en llibres, en televisió i en multiplataforma. Al final cada una de les vessants t'aporta una informació addicional diferent sobre els casos, tenint en compte que la televisió és on potser es deixa menys espai a la imaginació.

P: Per què creu que 'Crims' ha tingut tant èxit?

R: L'auge del true crime es pot extrapolar a Crims, en el sentit de la proximitat, dels instints, de les pors... després, tots els elements que fan que Crims sigui únic, destacant la narració, ha fet molt que s'hagi generat aquesta comunitat i fidelitat. Tenim una gran fidelitat per part dels seguidors i una gran exigència, que tampoc et facilita la feina. Fugint de la morbositat s'ha convertit en un programa

molt familiar, en un fenomen molt transversal, que ha generat un clima que no ens esperàvem.

Annex 4. Entrevista a Maria Forga, professora d'ètica periodística a la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Maria Forga: “L'ètica limita però també dona qualitat a la vegada que continuïtat”

P: Ha vist mai un capítol de Crims?

R: A nivell televisiu he vist molt poca cosa, però el segueixo sempre al pòdcast de Catalunya Ràdio, crec que els he escoltat tots o gairebé tots.

P: Creu que Carles Porta i l'equip de Crims generen contingut de manera ètica?

R: Tracten el gènere del true crime, on és molt difícil delimitar bé si el tractament és ètic o no; és un terreny molt pantanós i complicat. Des del meu punt de vista, dins d'aquest àmbit ho fan força bé, seria dels programes on més es respecta l'ètica. Si que és veritat que també hi ha hagut una evolució.

P: Quins serien aquests límits?

R: Els límits mai són una taula rassa, no és tan fàcil delimitar-ho. Però la gent que es dedica a això els coneix mínimament. Els límits serien, per exemple, intentar no dramatitzar, ja sigui amb efectes de so, plans recurs repetitius, etc. Tot això, que és més propi de la ficció són límits que no s'haurien de passar, ja que el seu objectiu és generar més espectacle.

P: Parlava d'una evolució del programa, a què es refereix?

R: Es tracta d'una evolució que ha estat notòria als mitjans de comunicació i a les crítiques que es fan quan s'estrena una nova temporada. Crims és un programa que va començar a la ràdio i, després va saltar a la televisió; a les primeres dues temporades, sobretot a la primera, hi havia un respecte absolut cap a un tractament ètic dels temes, que són molt sensibles i ho ells mateixos ho

reconeixen des d'un bon principi. Seguien les tres R que tenen ells per lema: Rigor, Respecte i Ritme Narratiu.

Des del meu punt de vista, el programa va obtenir un èxit glamurós i ara, tant en la tercera com en la quarta temporada s'han deixat anar i s'han deixat temptar per l'espectacularització. El tractament d'imatges de recurs toca més el groguisme, és a dir, imatges repetitives que volen espantar, quan el fet de tractar un crim ja espanta. Estan prenent una deriva més groguista, fet que és una llàstima perquè ho estaven fent molt bé i havien aconseguit molt d'èxit, que la base d'aquest, en gran part, és el respecte que tenien, cap a les víctimes, cap al tema que tracten i cap els espectadors.

P: Es fàcil caure en el sensacionalisme i la morbositat en la narració d'un crim real?

R: Molt. El true crime sempre està tocant el morbo i ens interessa per això, no ens enganyarem. Des de Crims en feien un tractament molt respectuós i rigorós.

P: Quina és la manera correcta a l'hora de tractar un crim real?

R: Dir-ho en general és difícil. Normalment es tracta de que tot l'equip tingui clar com és de sensible i delicat el tema que estan tractant, així com les repercussions que pot tenir en terceres persones i en els protagonistes. Per exemple, s'ha de tenir molt en compte si el protagonista ja és mort, si fa temps, o si la cosa és recent o si bé el personatge principal encara és viu. S'ha de vigilar el què s'explica perquè et trobes amb la intimitat d'aquestes persones i el dret a la imatge. És fonamental no dramatitzar els casos, ja per si sol el tema és greu i impactant i potser no calen aquests recursos d'espectacularització. En línies generals, són qüestions d'intimitat i respecte, de no caure en detalls que només aportin morbo i cap informació rellevant. A més molts d'aquests detalls poden donar idees, per exemple en casos de violència de gènere els experts diuen que s'han d'evitar detalls d'aquest tipus per poder prevenir els successius casos. També cal tenir present a la gent que està viva al voltant d'un crim, perquè estan en una situació molt dolorosa.

P: Quin paper tenen els Mitjans de comunicació en la mediatització d'un crim?

R: Nosaltres, els periodistes, som qui donem la informació dels crims perquè es coneguin. Sovint els mitjans són molt útils per trobar pistes. Tot això que es diu de la col·laboració ciutadana, normalment és perquè s'ha comunicat, si no la ciutadania no se n'assabenta. **Nosaltres hem de saber que el nostre paper és aquest: informar i explicar les històries.** No fer-ne un espectacle, perquè no ho és.

P: Des del punt de vista ètic, creu que Crims genera una contradicció moral?

R: Connecta amb el subconscient, el mateix que fem servir quan mirem pel·lícules. L'espectador vol sentir adrenalina i emocions, això és normal. Vivim de les històries i de que ens les expliquin des de que naixem. Ens sentim culpables perquè ens agradi veure Crims? Bé, potser una mica, tothom té aquest component morbós. Però crec que si es fa bé i amb respecte es pot fer, i en Carles Porta ho ha demostrat. Ara bé, aquests límits s'han de mantenir i, crec que mantenir-se dins dels límits de les tres R com diu ell, li dona més audiència i fa que molta gent reconegui el valor d'això. Tots tenim una tolerància fins a un punt, en el moment que l'espectador veu que és contingut groc, es desperta una alarma de rebuig. L'ètica sovint limita però també dona molta qualitat i continuïtat.

P: Crims va començar a la ràdio i després va fer el salt cap a la televisió, creu que tenia més èxit a la ràdio per no tenir el complement de la imatge?

R: Si. Hi ha un element menys que és molt potent i que està present constantment, vull dir que d'alguna manera s'ha d'omplir. Per tant, hi ha un element menys que pot resultar més groc i, evidentment, la imatge és un component que pot resultar molt groc, o no. Si que és veritat que la ràdio, en aquest sentit té els límits ètics més definits, tot i que també es podria tractar malament, però trobo que és un terreny més íntim i més respectuós.

M'agradaria destacar, que el concepte de les 3 R que tenen com eslògan, de les tres, dues de les seves parts fan esment de l'ètica, que serien el respecte i el rigor, que es basen en no especular i en no dir res que no es pugui demostrar.

P: Crims està emparat per la prevalença del dret a la informació per sobre de la intimitat i l'honor?

R: És un equilibri difícil. Els que som comunicadors ens hi trobem molt. És una balança en la que poses el dret que tothom ser a ser informat amb el gaudir. Carles Porta parlava de com veu ell aquests límits tan difícils de mantenir, semblava molt conscient d'ell a través d'un treball previ molt intens amb les famílies i els protagonistes. L'equip era molt conscient i han demostrat saber portar aquest equilibri, no sé cap on aniran a partir d'ara, no sé si la fama els hi tancarà una mica els ulls.

P: Creu que l'emissió de Crims contribueix a generar sensació d'inseguretat?

R: No. Al final, els casos que mostra Crims són casos que prèviament han sortit a la premsa, és a dir, ja sabíem que havien passat; el què no sabíem el nivell de detall i aprofundiment en la informació que proporciona el programa.

Annex 5. Reportatge sobre sensacionalisme i morbositat en la producció de true crime.

Publicació prevista: 1 de juny de 2023.

Veritat sense sensacionalisme: el paper de l'ètica periodística en la cobertura del true crime

El true crime és un gènere periodístic que ha guanyat popularitat en els últims anys, especialment en els mitjans de comunicació audiovisuals com la televisió i els podcasts, "Crims", primer a Catalunya Ràdio i, posteriorment amb el salt a TV3 n'és un gran exemple. El gènere s'enfoca en la narració de crims reals i està en constant creixement i evolució. Tot i que aquest tipus de contingut ha anat despertant un gran interès entre el públic, la cobertura de crims reals planteja alguns dilemes ètics per als periodistes i comunicadors, ja que cal considerar diversos factors per oferir una narrativa responsable i respectuosa.

Context:

El sensacionalisme i la morbositat són dues característiques a les que es solen associar els continguts de true crime , a més de que poden ser problemàtiques i qüestionades a nivell ètic principalment.

Per una banda, el sensacionalisme fa referència a la tendència d'alguns mitjans o programes a dramatitzar la informació relacionada amb crims o delictes, amb la finalitat de cridar l'atenció de l'espectador i augmentar la seva audiència. Sovint, aquests programes se centren en històries que comporten violència extrema, assassinats, segrestos o altres crims greus. Cal tenir en compte, que el sensacionalisme implica el perill de representar de manera poc veraç els fets i la informació, fet que a més pot afectar de manera negativa a tots els individus involucrats en el cas.

D'altra banda, la morbositat és un interès excessiu en temes foscos o pertorbadors, com la violència, la mort o els propis crims. Els programes de true crime, de vegades, s'enfoquen en els detalls més explícits dels crims, que poden comportar una glorificació de la violència.

Tot i que les produccions fugen de la ficció i pretenen mostrar crims reals amb testimonis, proves i documentacions verídiques, sovint és difícil no lligar el gènere amb els dos conceptes de morbositat i sensacionalisme. Cal tenir en compte el costat fosc de l'ésser humà, aquell que fa referència a l'atracció o la interacció amb fets que no estan acceptats socialment. D'aquesta manera, resulta lògic relacionar true crime amb els conceptes.

A Espanya podem trobar programes que han contribuït a la morbositat i el sensacionalisme, de manera que encara és més apropiat establir una relació amb "Crims". Un exemple n'és la sèrie documental, produïda per Netflix "El caso Alcàsser", un dels documentals més polèmics del país. Segons el periodista Borja Terán en un article d'opinió per a "La Información", la sèrie documental mostra com els mitjans de comunicació van convertir un tràgic segrest i assassinat en un espectacle que va retenir a les famílies en *shock* el mateix dia en què van aparèixer els cossos. Terán argumenta que les famílies de les víctimes van viure el dol com si la realitat només formés part d'un frívol i

sensacionalista *reality show*. La televisió va privar-les del dol privat, el sensacionalisme va tapar qualsevol mena de límit ètic. Així doncs, es va atemptar contra la privacitat de les famílies afectades, a través d'una intromissió a la seva vida privada per part dels periodistes, que deixa veure la facilitat que hi ha a l'hora de creuar els límits prohibits dins del propi true crime.

“L'equip de Crims tracta el gènere del true crime, on és molt difícil delimitar bé si el tractament és ètic o no”, explica Maria Forga, professora d'Ètica Periodística de la Universitat de Vic. “Des del meu punt de vista, dins d'aquest àmbit ho fan força bé, seria dels programes on es respecta més l'ètica”, afirma. Els límits mai són una taula rassa, però la gent que es dedica a això els coneix mínimament.

La veu dels experts

Alguns autors s'han posicionat pel que fa als dos conceptes. Segons Sònia Calvó, allò essencial és l'equip de periodistes que hi ha darrera de les obres. La seva funció és fonamental per evitar que les creacions esdevinguin obres carregades de pretensions amb la finalitat de cridar l'atenció del públic (Calvó, 2020). El tractament que es fa respecte a les víctimes és també un punt essencial

per decidir si una obra és morbosa o no, com va passar amb “El caso Alcàsser”, anteriorment esmentat. Moltes de les crítiques que rep el true crime van lligades a la insensibilitat en quant a les persones involucrades, vinculant-lo així amb un periodisme groguenc.

Maria Forga, professora d'Ètica Professional de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, explica que **els límits mai són una taula rassa**, el gènere en qüestió és un terreny molt pantanós on és molt difícil delimitar bé si el tractament és ètic o no. No obstant, els límits principals es regeixen en **no dramatitzar**, ja sigui amb efectes de so o plans recurs repetitius, entre d'altres, explica. “Tot això, que és més propi de la ficció, són límits que no s'haurien de passar ja que el seu objectiu és l'espectacularització”, adverteix Forga. **Els periodistes són els encarregats de donar la informació dels fets**, en aquest cas dels crims, per a que es coneguin. “Sovint els mitjans són molt útils per trobar

pistes”, explica. Els periodistes han de saber que el seu paper és informar i explicar les històries.

Anna Punsí, directora de contingut de “Crims”, **diferencia entre morbositat i curiositat**. Punsí recalca que des del programa es segueix la màxima on s’esmenta que si allò que es vol mostrar al públic és important per la narració del crim, s’ha d’ensenyar. Coincidint amb Forga, Punsí creu que la morbositat té molt a veure amb la repetició d’imatges i recursos per dramatitzar una escena, com és el cas de la guerra: “després de veure tantes imatges de cadàvers ja no t’afecten, et tornes fred”, explica.

Segons Punsí, el presentador del programa Carles Porta és molt curós en aquest aspecte i, afirma que l’equip decideix no mostrar moltes escenes que poden violentar a l’espectador, sobretot en les declaracions dels testimonis “a mi em violenta molt veure una persona plorant, si això passa, parem la gravació fins que aquell testimoni estigui millor”, explica. “El contingut ha de ser emocionant i emotiu, però no ha de ser tràgic; la mort o un crim ja ho són per si sols”, acaba.

Dilemes ètics

Un dels principals dilemes ètics es troba en la privacitat i el respecte a les víctimes i famílies. Tal i com explica Óscar Rodríguez, productor executiu de la productora True Crime Factory, des de l’equip de “Crims” i des de la mateixa productora no volen entrar en sensacionalismes: “si entrem en algun detall

d’aquest caire, primer, intentem suavitzar-lo al màxim i, segon, és perquè té alguna rellevància per la història”. Els comunicadors han de ser conscients de que, en la major part dels casos, els crims tenen un gran i dolorós impacte a la vida d’aquelles persones implicades. “El respecte és per les víctimes i els familiars, ja que estem narrant un dels pitjors dies de la seva vida”, explica Rodríguez. Per això, és important respectar la seva privacitat i evitar qualsevol acció que els pugui generar un mal afegit. No obstant, Maria Forga apunta que un programa d’aquest caire sempre està tocant el morbo “per això ens interessa, no ens enganyarem”.

“Deixem de posar moltes coses, som molt curiosos sobretot amb les declaracions”, explica Anna Punsí, directora de contingut de Crims. Es pot donar el cas en què el periodista es vegi temptat a utilitzar el dolor de les víctimes i els familiars per generar una història més cridanera i atractiva per a l’audiència; no obstant, l’equip de “Crims” considera aquesta pràctica com una explotació i una falta de respecte. “Si que **ha de ser emocionant i emotiu, però no ha de ser tràgic**, ja que la mort o el crim en sí ja ho és prou per si sol”, afirma Punsí.

Tant Óscar Rodríguez com Anna Punsí al·leguen que des del programa es segueix el lema de les tres erres: **Rigor, Respecte i Ritme Narratiu** i, per tant, fent menció a les dues primeres, sempre intenten ser curiosos i respectuosos pel que fa la difusió de la informació i el tracte amb les víctimes. “El què intentem és no reviuire traumes i, fins i tot, intentem tancar ferides o ajudar a fer-ho”, explica l’Óscar.

Un altre dilema ètic és el de l’objectivitat. Els comunicadors han de ser conscients de que la cobertura d’un crim pot estar carregada d’emocions i generar fortes reaccions en el públic. Per tant, és important mantenir sempre una perspectiva objectiva i no dramatitzar o manipular els fets per atraure l’atenció de l’audiència. Per exemple, en alguns casos es poden presentar detalls sensacionalistes o groguistes, com esmenta Maria Forga, que no tenen rellevància en la història narrada, amb l’objectiu de cridar l’atenció del públic i augmentar l’audiència del programa.

Dur a terme aquesta pràctica, pot distorsionar la veritat, per tant, fallar al Rigor, la primera R del eslògan de “Crims”, així com també pot afectar a la percepció del cas. Óscar Rodríguez explica que el Rigor es tracta de no inventar ni jutjar res “nosaltres no opinem sobre els casos, fem una feina molt meticulosa de documentació per no explicar coses que realment no hagin passat”, afirma. Anna Punsí també al·lega que des de Crims no es reficcionen ni s’inventen els casos, sinó que tot està basat en evidències, fets, sumaris, seguint el rigor que, des del programa intenten aplicar.

També és important considerar la presumpció d'innocència. En molts casos els sospitosos són considerats innocents fins que no es demostrï el contrari, per tant, els periodistes han de vigilar molt a l'hora d'informar sobre aquests, evitant qualsevol acció que pugui afectar a la reputació o posar en perill el dret a tenir un judici just. En alguns casos, els periodistes poden donar detalls que poden afectar a la percepció del públic sobre el sospitós i, generar una opinió negativa d'aquest abans que hi hagi hagut una acusació formal. Per això, per tal d'evitar que la presumpció d'innocència es vegi afectada els comunicadors han de ser molt respectuosos amb la difusió de la informació.

El paper dels mitjans de comunicació:

Els mitjans de comunicació tenen un paper clau a l'hora de narrar un crim real, ja que són els **encarregats de transmetre la informació al públic** sobre els esdeveniments que han tingut lloc. Això implica la recopilació i difusió de dades sobre un crim, la investigació, les possibles motivacions i els sospitosos entre altres aspectes rellevants. “Nosaltres, els periodistes, som qui donem la informació dels crims perquè es coneguin”, explica Maria Forga. “Sovint els mitjans són molt útils per trobar pistes”.

No obstant, els mitjans tenen la responsabilitat d'informar de manera objectiva i equilibrada, és a dir, sense crear estigmes injustificats o jutjant a una persona acusada sense haver establert la seva culpabilitat. A més, també cal tenir en compte el dret a la intimitat dels implicats en el cas, així com també la necessitat de no inferir en la investigació en curs. “Hem de saber que el nostre paper és aquest: informar i explicar les històries”, sentència Forga. Així doncs, el tractament informatiu dels mitjans de comunicació pot influir en la percepció que el públic té dels crims i de les persones implicades. Per tant, cal que els mitjans de comunicació i els periodistes realitzin una cobertura adequada i responsable d'aquests casos. Tal i com denuncia Maria Forga: “no cal fer-ne un espectacle, perquè no ho és”.

En definitiva, tot i la idea que cadascú en pugui tenir, les històries han de ser explicades. En cas contrari, les societats s'exposen a tornar a entrebancar-se

amb la mateixa pedra i a viure un cas similar per no haver après dels errors, sigui en sentit judicial o informatiu

Annex 6. Crònica de l'Exposició de "Crims" al Palau Robert.

Publicació prevista: 25 de maig de 2023.

Explorant "Crims" de manera interactiva

Descobreix tots els detalls d'alguns dels actes criminals que han commocionat a la societat catalana de la mà de "Crims"

L'exposició de "Crims" al Palau Robert de Barcelona ha estat un esdeveniment molt esperat per als seguidors de la sèrie catalana així com per als amants del true crime en general. La mostra presenta una selecció d'artefactes, documents i objectes relacionats amb alguns dels casos criminals més destacats que es presenten a la producció de Carles Porta. Des de armes i objectes de les escenes dels diferents crims fins a documents oficials i fotografies dels sospitosos i les víctimes; l'exposició ofereix una experiència per immersiva a l'univers de "Crims".

L'exposició comença amb una breu introducció a la sèrie i al seu creador, el director Carles Porta. Seguidament, els visitants poden explorar diferents seccions temàtiques, pensades des de tres punts de vista: l'entorn de les víctimes, l'entorn dels criminals i el dels investigadors. Totes les estàncies presenten els casos més coneguts i els personatges més destacats de la sèrie. Des del cas de "Brito i Picatoste", passant per el cas *Sònia* o el cas de "La iaia Anita". L'exposició mostra una àmplia varietat de crims que han commocionat a la societat catalana.

Cada secció de la visita està pensada per endinsar al visitant a la història de cada cas. Els objectes presentats, juntament amb fotografies, documents oficials i material audiovisual ajuden a crear una atmosfera realista a la vegada que emocionant. D'aquesta manera, els visitants poden gaudir i sentir que es troben a l'escena del crim mentre van aprenent més sobre els detalls de cada cas en concret i les dificultats que els investigadors es van trobar.

A més d'aquests objectes i documents, l'exposició ofereix una experiència multimèdia que inclou fragments de la sèrie i explicacions amb més profunditat dels casos presentats. El material audiovisual i la narrativa prenen part a l'hora d'entendre i apreciar la qualitat de la investigació que hi ha darrere de cada cas.

La mostra també compta amb una experiència interactiva, on a través d'escanejar un codi QR situat a l'entrada, els visitants poden resoldre un cas criminal fictici a través de 7 sales virtuals, corresponents a cada estància de la visita i, una última sala secreta a la que només es pot accedir si et resol l'última prova. Això permet que la gent pugui estudiar la evidència i els indicis per tal d'arribar a una conclusió sobre el cas. Cal destacar que aquest joc interactiu és un al·licient interessant ja que permet experimentar amb l'emoció de resoldre un cas i jugar a ser detectiu.

L'exposició de "Crims" ha estat molt ben acollida per als visitants, els qui han destacat la qualitat i la originalitat de tots els elements i distribució. En definitiva, es tracta d'una experiència enriquidora per tots aquells aficionats al gènere del true crime i per als seguidors del programa. Els diversos escenaris demostren com els casos criminals poden servir de font d'inspiració dins de l'àmbit cultural, així com el true crime és un gènere en constant evolució i creixement que cada vegada adquireix nous seguidors.

Annex 7. Crítica Televisiva última temporada de "Crims"

Publicació prevista: 16 de juny de 2023.

"Crims" segueix posant llum a la foscor?

El programa "Crims", el gran èxit de TV3 ha esdevingut una producció amb un èxit sense precedents. Més d'una vegada els capítols, així com les temporades han superat rècords, amb més d'un milió d'espectadors i una espectacular quota de pantalla. Avui en dia, el periodisme de successos, de crims reals i d'investigació viu la seva època daurada a Catalunya. Els i les periodistes

experts en temes policials i judicials tenen seccions pròpies i col·laboren en programes de gran audiència, tant a la ràdio com a la televisió pública.

Tot això resulta curiós tenint en compte l'alt sensacionalisme que el programa està adquirint amb la última temporada, fins al moment. "Crims", a mesura que ha anat conformant la seva manera de fer, ha anat augmentant la truculència del seu contingut. Un exemple n'és el primer capítol de la quarta temporada "Marina Ruiz" n'és el títol. Un títol amb la intenció de plasmar la identitat de la víctima però, un capítol que el que fa és plasmar, reiteradament, la dentadura de l'agressor en el cos, concretament al pit, de la víctima que és Marina Ruiz. Durant l'emissió del capítol, l'espectador acaba fins als nassos de la dentadura desagradable del agressor, així com de la mascara daurada de carnaval. No cal anar molt lluny per entendre de bones a primeres que la boca és l'element clau per identificar a l'assassí, no calia tanta reiteració. Una reiteració en la que del minut 35.23 al 36.00 s'arriben a mostrar fins a 6 plans diferents de la famosa boca.

Inadequada també la manera en què "Crims" allarga les històries. El cas d'en Jordi Comas. Un home que va ser bo i honest, així com un empresari modèlic de la Costa Brava que va ser assassinat en un robatori violent narrat per la seva viuda, que no gossa deixar-se ni un racó de la casa per descriure. El capítol "Jordi Comas" es va distribuir en tres parts: a la primera, durant quaranta minuts la dona del difunt va explicar amb pels i senyals l'agonia que va suposar l'assalt que va acabar amb la mort del seu marit. A la segona, Carles Porta va presentar als sospitosos. I, en la tercera, i per tant, el desenllaç, es van dedicar a embolicar la cosa entre els sospitosos per acabar amb un cas no resolt.

"Crims", el gran èxit de TV3 està començant a oblidar els seus valors i a deixar-se portar per la fama. M'agradaria recordar que, com bé diu Maria Forga, professora d'ètica periodística de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, "l'ètica limita però també dona qualitat". Carles Porta acostuma a començar els capítols amb la frase "la realitat i la mort no hi entenen de sensibilitats" i és ben cert. Però a l'hora de narrar les històries no cal entendre només la sensibilitat, sinó també l'ètica.